

Bruxelles, 15 iunie 2018
(OR. en)

10150/18

**Dosar interinstituțional:
2018/0244 (CNS)**

**CADREFIN 109
FIN 472
POLGEN 96
ACP 54
PTOM 19
GROENLAND 1
COEST 123
PECHE 233
ENV 444
EEE 34
RELEX 557**

PROPUNERE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	14 iunie 2018
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 461 final
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia de asociere peste mări”)

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 461 final.

Anexă: COM(2018) 461 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.6.2018
COM(2018) 461 final

2018/0244 (CNS)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia de asociere peste mări”)

{SWD(2018) 337 final} - {SEC(2018) 310 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Prezenta propunere se înscrie în contextul cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027, astfel cum a fost prezentat în Comunicările Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind un buget modern pentru o Uniune care protejează, capacitează și apără¹. Comunicările au stabilit principalele priorități și cadrul bugetar general pentru programele de acțiune externă ale UE în cadrul rubricii „Vecinătate și întreaga lume”. O astfel de prioritate este reprezentată de o decizie a Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte.

Țările și teritoriile de peste mări (TTPM) sunt asociate la Uniunea Europeană (UE) încă de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Roma. Aceste 25 de insule situate în regiunile atlantică, antarctică, arctică, în zona Caraibilor, în Oceanul Indian și în Oceanul Pacific² nu sunt state suverane, ci depind de patru state membre ale UE: Danemarca, Franța, Regatul Unit și Țările de Jos.

Prezenta propunere prevede ca dată de aplicare 1 ianuarie 2021 și este prezentată pentru o Uniune cu 27 de state membre, conform notificării Regatului Unit cu privire la intenția sa de a se retrage din Uniunea Europeană și din Euratom în baza articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, notificare primită de Consiliul European la 29 martie 2017. Prin urmare, aceasta nu se aplică celor 12 TTPM legate de Regatul Unit. Asocierea celorlalte 13 TTPM la Uniune rezultă din relațiile constituționale pe care aceste țări și teritorii le au cu următoarele trei state membre: Danemarca, Franța și Țările de Jos.

În general, TTPM au o vastă autonomie în domenii precum afacerile economice, piața ocupării forței de muncă, sănătatea publică, afacerile interne și vama. De obicei, domeniile apărării și afacerilor externe rămân de competența statelor membre. TTPM nu fac parte integrantă din teritoriul vamal al Uniunii și nu sunt cuprinse în piața internă. Prin urmare, acestora nu li se aplică legislația Uniunii. Întrucât resortisanții TTPM dețin cetățenia statelor membre ale Uniunii Europene cu care țările și teritoriile în care locuiesc sunt legate din punct de vedere constituțional, aceștia au calitatea de cetățeni ai UE.

Decizia 2013/755/UE a Consiliului³ – Decizia de asociere peste mări – se referă la relațiile dintre TTPM (inclusiv Groenlanda), statele membre de care sunt legate acestea și Uniunea Europeană. Decizia evidențiază relația specială pe care TTPM o au cu UE, ca parte a „familiei UE”, și cadrul juridic specific care li se aplică acestora. Principala sursă de finanțare a actualei Decizii de asociere peste mări este cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED), care acoperă programarea și finanțarea programelor teritoriale și regionale pentru TTPM, altele decât Groenlanda, pentru care este în vigoare o decizie specifică, finanțată din bugetul UE.

Înainte de 1982, ca parte a Danemarcei, Groenlanda era considerată ca făcând parte și din UE, ceea ce însemna că navele UE puteau să pescuiască în apele groenlandeze. Ulterior,

¹ COM(2018) 98 final, 14.2.2018; COM(2018) 321 final, 2.5.2018.

² Anexa II la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

³ Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”), JO L 344, p. 1, 19.12.2013.

Groenlanda s-a retras din UE și a devenit asociată, ca TTPM, prin Tratatul privind Groenlanda⁴. Respectivul tratat sublinia necesitatea de a menține strânsă legătură dintre UE și Groenlanda, în special în ceea ce privește necesitățile de dezvoltare ale Groenlandei și drepturile de pescuit ale UE.

Un acord în domeniul pescuitului⁵ a fost semnat la 13 martie 1984. În urma evaluării la jumătatea perioadei a celui de al patrulea protocol în domeniul pescuitului, Consiliul European a concluzionat, în 2003, că un acord ar trebui să ia în considerare importanța problemelor în materie de pescuit și de dezvoltare structurală din Groenlanda. Declarația comună din 2006⁶ dintre Uniunea Europeană, Groenlanda și Danemarca a stabilit obiective comune privind un nou parteneriat. Aceasta a constituit baza politică pentru Decizia 2006/526/CE a Consiliului⁷, care a definit cadrul de cooperare pentru perioada 2007-2013. Decizia 2014/137/UE a Consiliului⁸ acoperă acum perioada 2014-2020 și este în conformitate cu Declarația comună ulterioară din 2015 dintre UE, Groenlanda și Danemarca, prin care se reiterează relațiile strânse dintre părți.

Decizia privind Groenlanda, care este în vigoare în prezent, completează Decizia de asociere peste mări, dar evidențiază unele caracteristici specifice ale relațiilor cu Groenlanda.

Raportul de evaluare la jumătatea perioadei (decembrie 2017)⁹ referitor la 10 instrumente de finanțare externă, inclusiv Decizia privind Groenlanda¹⁰ și cel de al 11-lea FED, care include programarea pentru celelalte TTPM, a concluzionat că instrumentele de finanțare externă au fost „adecvate scopului”. Totuși, atât raportul, cât și consultările efectuate au evidențiat necesitatea unui grad sporit de flexibilitate, simplificare, coerență și performanță. Aceasta a condus la propunerea referitoare la un viitor Instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, care va ține seama de experiența dobândită pentru a contribui la raționalizarea arhitecturii aferente acțiunii externe a Uniunii.

Decizia de asociere peste mări și Decizia privind Groenlanda nu pot să fie incluse în noul Instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, nici în vreun alt act juridic care face obiectul procedurii legislative ordinare, datorită faptului că ambele decizii au o procedură de adoptare specifică: și anume, printr-o decizie a Consiliului, adoptată în unanimitate, după consultarea Parlamentului European¹¹. Însă, pentru a raționaliza numărul de programe, se propune ca ambele decizii să fie reunite într-o singură decizie care să regroupeze toate TTPM, inclusiv Groenlanda.

⁴ Tratatul de modificare, cu privire la Groenlanda, a tratatelor de instituire a Comunităților Europene, JO L 29, 1.2.1985, p. 1.

⁵ Acord în domeniul pescuitului între Comunitatea Economică Europeană, pe de o parte, și Guvernul Danemarcei și Guvernul local al Groenlandei, pe de altă parte, JO L 29, 1.1.1985, p. 9.

⁶ Declarație comună a Comunității Europene, pe de o parte, și a Guvernului local al Groenlandei și a Guvernului Danemarcei, pe de altă parte, privind parteneriatul dintre Comunitatea Europeană și Groenlanda, JO L 208, 29.7.2006, p. 32.

⁷ Decizia 2006/526/CE din 17 iulie 2006 privind relațiile între Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte, JO L 208, 29.7.2006, p. 28.

⁸ Decizia 2014/137/UE din 14 martie 2014 privind relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia privind Groenlanda”), JO L 76, p. 1, 15.3.2014.

⁹ Raportul de evaluare la jumătatea perioadei s-a bazat pe 10 documente de lucru ale serviciilor Comisiei, unul pentru fiecare instrument (lista poate fi consultată accesând linkul de mai jos), care, la rândul lor, s-au întemeiat pe 10 evaluări independente. Toate documentele pot fi consultate la următoarea adresă: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

¹⁰ JO L 76, 15.3.2014, p. 1.

¹¹ Articolul 203 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO C 326, 26.10.2012, p. 1).

În plus, articolul 203 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) constituie temeiul juridic al Deciziei de asociere peste mări și al Deciziei privind Groenlanda. Ca urmare a propunerii de includere a FED în buget, finanțarea atât pentru Groenlanda, cât și pentru celelalte țări și teritorii de peste mări ar trebui să provină de la noua rubrică bugetară 6 „Vecinătate și întreaga lume”.

Un nou act legislativ pentru toate TTPM care se referă la cadrul politic și juridic și la modul în care este pusă în aplicare cooperarea va furniza:

- o gestionare uniformă – faptul că toate TTPM vor fi reglementate de aceeași sursă de finanțare (bugetul UE) va crea sinergii la nivelul programării și al execuției;
- consolidarea unor obiective comune;
- simplificarea și coerența în cadrul juridic;
- mai multă vizibilitate pentru TTPM ca grup de țări și teritorii.

Întrucât ambele decizii au fost considerate „adecvate scopului”, principiul călăuzitor este acela de a conserva ceea ce funcționează bine, îmbunătățind, totodată, ceea ce frânează capacitatea partenerilor de a-și atinge în mod eficace obiectivele în materie de politici și priorități. Pe de altă parte, statele membre în cauză au insistat ferm să mențină structura și acquis-ul aferente actualei Decizii de asociere peste mări.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Normele și procedurile în vigoare privind asocierea dintre UE și TTPM sunt prevăzute în Decizia 2013/755/UE din 25 noiembrie 2013¹² privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană. Normele și procedurile referitoare la relațiile cu Groenlanda sunt prevăzute în Decizia 2014/137/UE din 14 martie 2014¹³ privind relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

„Europa 2030”¹⁴ prevede un indicator al coerenței în toate domeniile de politică în ceea ce privește eficiența energetică și contribuția sa la securitatea energetică și la cadrul pentru politica privind schimbările climatice și energia pentru 2030. Se va asigura, de asemenea, coerența cu Acordul de la Paris privind schimbările climatice.

Politica integrată a Uniunii Europene pentru regiunea arctică¹⁵ reflectă interesul strategic al Uniunii de a juca un rol esențial în regiunea arctică. Bazându-se pe inițiativele anterioare, aceasta prezintă argumente în favoarea unei politici a Uniunii care să se concentreze pe promovarea cooperării internaționale în ceea ce privește răspunsul la efectele schimbărilor climatice asupra mediului fragil al regiunii arctice, precum și în ceea ce privește promovarea și contribuția la dezvoltarea durabilă, în special în partea europeană a regiunii arctice. Ca parte a Regatului Danemarcei, Groenlanda are un rol important în viziunea acestei politici.

¹² JO L 344, 19.12.2013, p. 1.

¹³ JO L 76, 15.3.2014, p. 1.

¹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind eficiența energetică și contribuția sa la securitatea energetică și cadrul pentru politica privind schimbările climatice și energia pentru 2030, COM(2014) 520 final.

¹⁵ JOIN(2016) 21.

Acțiunile finanțate în temeiul prezentei propuneri ar trebui să fie consecvente cu cele desfășurate în cadrul politicii externe și de securitate comună și în cadrul Instrumentului european pentru pace, propus recent. Acțiunile umanitare nu ar trebui să fie finanțate în temeiul prezentei propuneri, întrucât acestea vor continua să fie finanțate prin Instrumentul pentru ajutor umanitar¹⁶.

Propunerea Comisiei privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027 a stabilit un obiectiv mai ambițios pentru integrarea aspectelor legate de climă în toate programele UE, cu o țintă globală de 25 % din cheltuielile UE care să contribuie la atingerea obiectivelor climatice. Se așteaptă ca acțiunile întreprinse în cadrul programului să contribuie cu 20 % din pachetul financiar global al programului la atingerea obiectivelor climatice. Contribuția programului la atingerea acestei ținte globale va fi monitorizată prin intermediul unui sistem al UE de indicatori privind clima, la un nivel corespunzător de defalcare, inclusiv prin utilizarea unor metodologii mai precise în cazul în care acestea vor fi disponibile. Comisia va continua să prezinte anual informații în ceea ce privește creditele de angajament, în contextul proiectului de buget anual.

Pentru a sprijini utilizarea deplină a potențialului programului de a contribui la obiectivele din domeniul climei, Comisia va încerca să identifice acțiunile relevante pe tot parcursul proceselor de pregătire, punere în aplicare, analiză și evaluare a programului.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

• Temeiul juridic

Decizia de asociere peste mări se întemeiază pe partea a patra din TFUE. Normele și procedurile detaliate ale asocierii sunt prevăzute în deciziile Consiliului pe baza articolului 203 din TFUE, în temeiul căruia astfel de acte sunt adoptate printr-o procedură legislativă specială.

Dispozițiile articolelor 198-204 din TFUE se aplică Groenlandei, sub rezerva dispozițiilor specifice prevăzute în Protocolul nr. 34 privind regimul special care se aplică Groenlandei, anexat la TFUE.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Modalitățile detaliate aferente dispozițiilor părții a patra din TFUE trebuie să fie realizate la nivelul Uniunii, deoarece scopul asocierii, și anume dezvoltarea socială și economică a TTPM și relațiile economice strânse dintre TTPM și Uniune, în ansamblul său, nu poate fi îndeplinit prin acțiuni desfășurate la nivelul statelor membre. În plus, statele membre nu ar fi în măsură să întreprindă acțiuni în ceea ce privește regimul comercial aplicabil TTPM, deoarece UE este unica responsabilă cu politica comercială comună (partea a cincea titlul II din TFUE).

Abordarea ce vizează cooperarea cu TTPM, prevăzută în propunerea legislativă a Comisiei, respectă principiile parteneriatului, complementarității și subsidiarității. Aceasta propune ca asistența financiară acordată TTPM de către UE să fie bazată pe documente de programare, pentru care autoritățile competente ale TTPM și Comisia ar avea o responsabilitate comună și care ar defini strategiile de cooperare dintre Uniune și TTPM. Aceste strategii de cooperare ar urma să fie întemeiate pe obiectivele, strategiile și prioritățile în materie de dezvoltare adoptate de către autoritățile competente ale TTPM. Comisia, TTPM și statele membre ale acestora ar urma să colaboreze strâns pentru a decide cu privire la activități, cu respectarea deplină a competențelor instituționale, juridice și financiare ale fiecărui partener.

¹⁶ A se actualiza.

Fără a aduce atingere prerogativelor Comisiei, autoritățile TTPM ar avea responsabilitatea principală pentru punerea în aplicare a operațiunilor convenite în cadrul strategiei de cooperare. Comisia ar fi responsabilă cu stabilirea normelor și a condițiilor generale referitoare la aceste programe și proiecte.

Parteneriatul dintre Uniunea Europeană, Groenlanda și Danemarca va facilita consultările și dialogul politic privind obiectivele și domeniile de cooperare stabilite prin prezenta decizie. În special, acesta va defini cadrul care ar urma să furnizeze baza pentru o colaborare și un dialog ample în domenii de interes reciproc.

- **Proportionalitatea**

În temeiul articolelor 198 și 199 din TFUE, asocierea va continua să furnizeze un parteneriat cuprinzător, care să cuprindă un cadru instituțional și un regim comercial și care să acopere numeroase domenii de cooperare, prevăzând, de asemenea, principiile de bază ce reglementează asistența financiară acordată TTPM de către Uniune.

Având în vedere particularitățile TTPM și relația lor specială cu UE, un nou act legislativ pentru toate TTPM care să acopere cadrul politic și juridic și modul în care ar trebui să fie pusă în aplicare cooperarea va asigura eficacitatea, consolidarea obiectivelor comune și coerența, precum și o mai mare vizibilitate pentru TTPM ca grup. Prezenta propunere cuprinde o abordare flexibilă și adaptată situației din fiecare TTPM.

Din motive de coerență și de eficacitate și cu excepția cazului în care se specifică altfel, decizia propusă va aplica dispozițiile de punere în aplicare, evaluare și monitorizare aferente Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI)¹⁷.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările retrospective/verificarea adecvării legislației existente**

Articolul 7 din Decizia privind Groenlanda referitor la punerea în aplicare impune întocmirea unui raport de evaluare la jumătatea perioadei până cel mai târziu în iunie 2018, pentru a contribui la lucrările viitoare cu informații referitoare la decizie și la acțiunile sale. Cel de al 11-lea FED, care include programarea pentru celelalte TTPM, se referă la necesitatea ca, până la sfârșitul anului 2018, să se efectueze o evaluare a performanței. Prin urmare, Decizia privind Groenlanda (Decizia 2014/137/UE) și cel de al 11-lea FED au fost incluse într-o evaluare, alături de alte opt instrumente de finanțare externă, toate acestea necesitând, până la sfârșitul anului 2017, întocmirea unui raport de evaluare la jumătatea perioadei, în baza articolului 17 din Regulamentul comun de punere în aplicare¹⁸.

În acest raport, adoptat de Comisie în decembrie 2017¹⁹, s-a evaluat dacă respectivele 10 instrumente au continuat să fie adecvate scopului, în vederea asigurării punerii în aplicare efective a asistenței UE. Acesta a fost alcătuit dintr-o analiză globală și din 10 documente de

¹⁷ [Regulamentul privind IVCDCI].

¹⁸ Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014, JO L 77, 14.3.2014, p. 95.

¹⁹ Raportul de evaluare la jumătatea perioadei s-a bazat pe 10 documente de lucru ale serviciilor Comisiei, unul pentru fiecare instrument (lista poate fi consultată accesând linkul de mai jos), care, la rândul lor, s-au întemeiat pe 10 evaluări independente. Toate documentele pot fi consultate la următoarea adresă: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

lucru individuale ale serviciilor Comisiei, care au examinat fiecare instrument de finanțare pe baza evaluărilor efectuate de consultanți externi în perioada 2016-2017.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei referitor la Decizia privind Groenlanda²⁰ a concluzionat că obiectivul principal al deciziei, și anume menținerea legăturilor strânse și durabile între părți, sprijinind, totodată, dezvoltarea durabilă în Groenlanda, a fost și este îndeplinit. Parteneriatul și cooperarea solide cu Uniunea Europeană i-au permis Groenlandei să intensifice consolidarea capacităților, să dezvolte o guvernanta și sisteme financiare mai puternice și să își consolideze sistemul de învățământ și, drept urmare, forța sa de muncă.

Decizia privind Groenlanda a fost concepută astfel încât să acopere obiectivele politice mai ample ale parteneriatului cu Uniunea Europeană și să dea rezultate mai bune în acest sens. Ca atare, aceasta poate continua să își îndeplinească obiectivele în perspectiva anului 2020.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind cel de al 11-lea FED²¹ a concluzionat că respectiva decizie a fost relevantă, fiind un mecanism eficient, în ansamblu, cu o valoare adăugată dovedită și un nivel satisfăcător de coerență internă. S-a dovedit că unele deficiențe în ceea ce privește procedurile de punere în aplicare pentru TTPM au avut repercusiuni asupra eficacității cooperării.

În general, raportul de evaluare la jumătatea perioadei a conchis că instrumentele de finanțare externă erau adecvate scopului, relevante, în mare măsură conforme cu obiectivele UE și cu nevoile țărilor partenere și suficient de flexibile pentru a sprijini și a facilita punerea în aplicare a unui cadru de politică aflat în evoluție. Cu toate acestea, s-a dovedit că multitudinea de instrumente și de procese subminează coerența și vizibilitatea globale ale acțiunii externe a UE, sinergiile și complementaritățile acestora nefiind valorificate pe deplin.

Pentru a răspunde provocărilor politice și operaționale prevăzute în evaluări, rubrica destinată acțiunii externe din cadrul bugetului UE va trebui să se axeze într-o măsură mai mare pe principalele patru chestiuni transversale: flexibilitate, simplificare, coerență și performanță.

Decizia privind Groenlanda este integrată în Decizia de asociere peste mări, care vizează și Groenlanda, iar resursele financiare destinate atât Groenlandei, cât și celorlalte TTPM vor proveni acum de la aceeași rubrică a bugetului UE. Fuzionarea celor două decizii va contribui, așadar, la simplificare, flexibilitate și coerență, întrucât relațiile politice cu toate TTPM și resursele financiare vor fi reunite în cadrul unui singur instrument. Acest lucru va marca și va consolida statutul special al TTPM și va pune un accent sporit pe specificitățile TTPM, în comparație cu alți parteneri pentru dezvoltare, și va evidenția faptul că, în ceea ce privește cooperarea cu TTPM, se acordă o atenție deosebită dezvoltării durabile a acestora.

- **Consultările cu părțile interesate**

Relațiile cu TTPM, inclusiv cu Groenlanda, au fost discutate în cadrul unei sesiuni tematice privind perioada de după 2020, în cursul celui de al 16-lea Forum UE-TTPM, care a avut loc la Bruxelles, la 23 februarie 2018, precum și într-un document de referință privind dezbaterile referitoare la perioada de după 2020 și la implicațiile acestora pentru TTPM²², care a fost solicitat de Asociația TTPM.

Mai mult, pe parcursul evaluării externe a instrumentelor de finanțare externă, inclusiv a Deciziei privind Groenlanda și a celui de al 11-lea FED, a avut loc o consultare publică

²⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

²¹ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

²² Raportul nu a fost publicat încă, dar este aprobat de către Comisie.

deschisă timp de 12 săptămâni, care s-a încheiat la 3 mai 2017²³. De asemenea, în cadrul consultării, s-au colectat contribuțiile preliminare pentru viitoarele instrumente de finanțare externă. Consultarea a luat forma (i) unui sondaj online, care a inclus unele întrebări orientative pentru a facilita feedback-ul și (ii) a unor întâlniri față în față cu principalele părți interesate.

În cadrul acestei consultări au fost evidențiate următoarele chestiuni:

Documentul de referință solicitat de Asociația TTPM a subliniat că, în general, TTPM consideră că actuala Decizie de asociere peste mări le-a adus multe avantaje și că aceasta este un bun instrument juridic ce nu are nevoie de modificări semnificative. Viitoarea cooperare dintre TTPM și UE ar avea de câștigat dacă s-ar axa pe îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă. Relațiile viitoare ar putea funcționa cu ajutorul unui instrument destinat TTPM de sine stătător, încadrat în buget, cu norme adecvate, care să permită o programare simplă, flexibilă și fluidă. Incorporarea FED în bugetul UE ar fi binevenită, dacă ar putea fi menținute anumite aspecte ale FED referitoare la flexibilitate. Unele TTPM au solicitat un sprijin financiar sporit în semn de recunoaștere a caracteristicilor lor geografice specifice și a apartenenței lor la familia UE.

Acest punct de vedere a fost sprijinit de statele membre, care consideră că Decizia de asociere peste mări a oferit baza optimă pentru cooperarea dintre TTPM și UE, chiar dacă se așteptau schimbări semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare. Documentul de referință a constatat, de asemenea, că statele membre erau deschise spre adoptarea unui instrument specific, încadrat în buget, atât timp cât dispozițiile anexate rămâneau adecvate, mai precis atât timp cât modalitatea de acordare a sprijinului bugetar și principiul multianual erau menținute.

În timpul consultării publice referitoare la evaluarea Deciziei privind Groenlanda s-a convenit, de comun acord, că decizia s-a dovedit a fi relevantă și eficace în urmărirea și îndeplinirea obiectivelor sale generale și specifice și în reflectarea principiilor sale generale în ceea ce privește facilitarea dialogului politic referitor la aspecte globale și la chestiuni legate de regiunea arctică. Atunci când se ia în considerare asistența financiară prevăzută pentru perioada de după 2020, ar putea fi oportun ca procedurile pentru programarea și punerea în aplicare a asistenței financiare pentru Groenlanda să fie comparate cu procedurile FED la care pot recurge alte TTPM. Decizia privind Groenlanda a fost considerată un instrument valoros pentru menținerea și consolidarea legăturilor puternice dintre Groenlanda și Uniune. Aspectele politice ale acestei relații au evoluat foarte mult de-a lungul anilor.

- **Expertiza externă**

Evaluarea externă a Deciziei privind Groenlanda și a celui de al 11-lea FED a servit drept bază pentru raportul de evaluare la jumătatea perioadei și pentru documentele de lucru conexe ale serviciilor Comisiei. În plus, un document de referință privind dezbaterile referitoare la perioada de după 2020 și implicațiile acestora pentru TTPM a fost solicitat de către TTPM și a fost redactat de către experți externi.

- **Evaluarea impactului**

În 2018, Comisia a realizat o evaluare a impactului menită să acopere toate instrumentele din cadrul rubricii „Europa în lume” a cadrului financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020. Evaluarea impactului s-a axat pe principalele modificări propuse pentru acțiunea externă în CFM pentru perioada 2021-2027. Printre aceste modificări s-au numărat

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

raționalizarea mai multor instrumente, care au fost regrupate într-un singur instrument cuprinzător, și încorporarea FED în bugetul UE.

Analiza a concluzionat că avantajele încorporării FED în buget ar compensa inconvenientele, dacă ar putea fi îndeplinite anumite condiții prealabile. De exemplu, suma alocată acțiunii externe nu ar trebui să fie mai mică decât suma aferentă FED și celorlalte instrumente externe, luate împreună, mecanismele de flexibilitate ale FED ar trebui să fie transferate în măsura posibilului, iar operațiunile militare finanțate în cadrul Instrumentului financiar pentru pace în Africa aferent FED ar trebui să continue să fie derulate prin intermediul unui alt mecanism extrabugetar.

În evaluarea impactului s-a concluzionat, de asemenea, că majoritatea instrumentelor, în afara celor care au un temei juridic sau obiective foarte specifice, ar putea fi regrupate. Printre instrumentele care puteau fi regrupate s-au numărat Instrumentul de finanțare a cooperării pentru dezvoltare, Fondul european de dezvoltare, Instrumentul european de vecinătate, Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului, Instrumentul care contribuie la stabilitate și pace și Instrumentul de parteneriat. Cele care ar trebui să rămână distincte sunt: ajutorul umanitar, bugetul politicii externe și de securitate comune, o parte din Instrumentul pentru cooperarea în materie de securitate nucleară, țările și teritoriile de peste mări, inclusiv Groenlanda, mecanismul de protecție civilă al Uniunii, instrumentul de asistență pentru preaderare, Corpul voluntar european de ajutor umanitar, sprijinul acordat comunității cipriote turce, rezerva pentru ajutoare de urgență și Instrumentul financiar pentru pace.

Astfel cum a observat Comisia²⁴ și cum au susținut partenerii care au furnizat feedback în timpul consultării publice, arhitectura actuală a instrumentelor de finanțare externă este prea complexă. Raționalizarea unei serii de instrumente, în vederea regrupării lor într-un instrument cuprinzător, ar oferi ocazia de a raționaliza sistemele de gestionare și de supraveghere ale acestora, reducând astfel sarcina administrativă care grevează instituțiile UE și statele membre. Faptul de a avea la dispoziție un sistem de supraveghere simplificat le-ar permite instituțiilor relevante să aibă o viziune mai bună și mai cuprinzătoare asupra cheltuielilor externe ale UE.

La 25 aprilie 2018, evaluarea impactului a fost examinată de Comitetul de analiză a reglementării și a primit un aviz favorabil, însoțit de observații.

- **Simplificarea**

În ceea ce privește simplificarea, raționalizarea arhitecturii juridice vizează reducerea sarcinii administrative, în comparație cu instrumentele actuale. În prezent, relațiile cu TTPM și resursele lor financiare (inclusiv normele în materie de programare și de punere în aplicare) sunt acoperite de patru instrumente: (i) Decizia de asociere peste mări, (ii) Regulamentul privind cel de al 11-lea FED, (iii) Decizia privind Groenlanda și (iv) Regulamentul comun de punere în aplicare.

Decizia propusă oferă un instrument unic care acoperă atât aspectele politice, cât și relațiile specifice dintre Uniune și TTPM. Aceasta include, după caz, dispozițiile specifice care guvernează relația cu Groenlanda, resursele financiare consolidate în cadrul unei rubrici din bugetul UE și normele de punere în aplicare, care vor respecta în mare măsură Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, asigurând coerența și

²⁴ În special documentul de reflecție privind viitorul finanțelor UE (iunie 2017) și Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu; COM(2018) 98 final, 14.2.2018.

simplificarea. Dacă este necesar, decizia propusă va prevedea normele specifice și simplificate pentru TTPM, în materie de programare.

În plus, transferul (în măsura posibilului) al caracteristicilor FED, cum ar fi principiul multianual, va prevedea proceduri chiar mai simple și mai flexibile, de care Groenlanda nu dispunea anterior. Prin urmare, decizia propusă va simplifica arhitectura în materie de gestionare și de supraveghere a actualului set de instrumente.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Resursele financiare destinate Groenlandei vor proveni de la rubrica 6 din bugetul UE: „Vecinătate și întreaga lume”. Dată fiind intenția de a transfera anumite caracteristici ale FED, cum ar fi principiul multianual, către bugetul UE, se vor simplifica procedurile actuale pentru alocarea de fonduri destinate Groenlandei.

În ceea ce privește celelalte TTPM, alocările financiare aferente acestora vor fi transferate din cadrul FED către rubrica bugetară „Vecinătate și întreaga lume”.

În comunicările Comisiei privind un buget modern pentru o Uniune care protejează, capacitează și apără²⁵, au fost alocate 500 de milioane EUR pentru cooperarea cu TTPM în cadrul rubricii „Vecinătate și întreaga lume”.

Prezenta decizie prevede ca suma totală de 500 000 000 EUR (în prețuri curente) să fie alocată asocierii cu TTPM. Din această sumă, se vor aloca 225 000 000 EUR pentru Groenlanda, 225 000 000 EUR pentru alte TTPM, cuprinzând 159 000 000 EUR pentru programe teritoriale și 66 000 000 EUR pentru programe regionale. În plus, un pachet financiar intraregional în valoare de 15 000 000 EUR este pus la dispoziția tuturor TTPM, inclusiv a Groenlandei. Mai mult, este prevăzută suma de 22 000 000 EUR pentru asistență tehnică în conformitate cu noua decizie, precum și o sumă nealocată în valoare de 13 000 000 EUR.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Măsurile de punere în aplicare, monitorizare, evaluare și raportare vor respecta normele stabilite în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, cu excepția cazului în care se prevede altfel în decizie.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale proiectului de decizie**

Întrucât Decizia de asociere peste mări și Decizia privind Groenlanda vor fi fuzionate, toate domeniile care prezintă similarități sau sinergii sunt regrupate. Structura actualei Decizii de asociere peste mări și majoritatea dispozițiilor acesteia vor fi menținute, dacă este cazul, și vor fi evidențiate particularitățile relațiilor și ale cooperării Uniunii cu Groenlanda, cum ar fi obiectivul de menținere a legăturilor strânse și durabile dintre Uniune, Groenlanda și Danemarca, confirmarea poziției geostrategice a Groenlandei, dialogul politic și cooperarea potențială cu privire la chestiunile arctice și securitatea alimentară. În consecință, realizările pozitive ale Deciziei privind Groenlanda vor fi menținute.

²⁵ COM(2018) 98 final, 14.2.2018; COM(2018) 321 final, 2.5.2018.

Noua Decizie de asociere peste mări ar trebui să aibă aceeași structură, care să fie întemeiată pe aceiași piloni politici, comerciali și de cooperare ca actuala decizie. Printre principalele modificări se numără următoarele:

- decizia propusă va ține seama de consecințele retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană, precum și de faptul că regimul special stabilit în partea a patra din TFUE nu s-ar mai aplica în cazul celor 12 TTPM britanice;
- din punct de vedere formal, se efectuează o actualizare generală a textului și a anexelor sale, în special pentru a ține seama de cele mai recente modificări în ceea ce privește legislația în materie de impozitare și de comerț;
- ca urmare a faptului că FED va fi încorporat în bugetul UE, anexele IV și V din *actuala* decizie vor fi abrogate. În plus, anexa I referitoare la TTPM izolate a fost încorporată în decizie. Anexa III referitoare la gestionarea resurselor proprii ale BEI va fi abrogată;
- vor fi completate și actualizate dispozițiile care reflectă situația actuală a relațiilor cu Groenlanda în temeiul articolului 3 (obiective, principii și valori), al articolului 5 (interese reciproce, complementaritate și priorități), al articolului 13 (principii directe pentru dialog), al articolului 23 (articol nou privind materiile prime), al articolului 31 (cooperarea în domeniul cercetării și al inovării) și al articolului 35 (sănătatea publică și securitatea alimentară).
- partea IV privind finanțarea cooperării include un pachet financiar specific în cadrul rubricii bugetare 6 „Vecinătate și întreaga lume” pentru TTPM. Aceasta prevede, de asemenea:
 - o clauză generală de trimitere la Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională pentru punerea în aplicare a cooperării financiare aferente deciziei propuse. Cu toate acestea, decizia propusă va continua să prevadă un exercițiu de programare specific și simplificat pentru TTPM;
 - ca o chestiune de principiu, TTPM vor rămâne, de asemenea, eligibile în temeiul următorului cadru financiar multianual pentru a participa la programele Uniunii. Acestea vor fi eligibile pentru programele tematice și acțiunile de reacție rapidă prevăzute de Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională;
 - o dispoziție/facilitate specifică îi permite Comisiei să promoveze în mod activ derularea unor proiecte intraregionale între TTPM, statele sau teritoriile care aparțin grupului de state ACP și cele care nu aparțin acestui grup, precum și regiunile ultraperiferice ale Uniunii.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia de asociere peste mări”)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 203,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ parlamentelor naționale,

având în vedere avizul Parlamentului European²⁶,

hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială,

întrucât:

- (1) Prezenta decizie instituie normele și procedura pentru asocierea UE cu țările și teritoriile de peste mări (TTPM), inclusiv Groenlanda, și înlocuiește Decizia 2013/755/UE a Consiliului²⁷ („Decizia de asociere peste mări”) și Decizia 2014/137/UE a Consiliului²⁸ („Decizia privind Groenlanda”).
- (2) În temeiul articolului 204 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), dispozițiile articolelor 198-203 din TFUE se aplică Groenlandei, sub rezerva dispozițiilor specifice prevăzute în Protocolul nr. 34 la TFUE privind regimul special care se aplică Groenlandei. În conformitate cu Tratatul privind Groenlanda²⁹, relațiile dintre Uniune, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte, sunt reglementate prin Decizia 2014/137/UE a Consiliului³⁰, care evidențiază legăturile istorice, politice, economice și culturale strânse dintre Uniune și Groenlanda și definește un regim special de parteneriat și cooperare. Decizia 2014/137/UE expiră la data de 31 decembrie 2020.
- (3) Începând cu 1 ianuarie 2021, asistența acordată de Uniune pentru TTPM, care a fost finanțată anterior prin Fondul european de dezvoltare (FED), ar trebui să fie finanțată din bugetul general al Uniunii.
- (4) Pentru a raționaliza numărul instrumentelor de finanțare externă și performanța acestora, relațiile cu toate TTPM, inclusiv cu Groenlanda, ar trebui să fie regrupate, prin înlocuirea Deciziei de asociere peste mări și a Deciziei privind Groenlanda cu o singură decizie.

²⁶ Avizul din xx/xx/xxxx (nepublicat încă în *Jurnalul Oficial*).

²⁷ Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”), JO L 344, 19.12.2013, p. 1.

²⁸ Decizia 137/2014/UE a Consiliului din 14 martie 2014 privind relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia privind Groenlanda”), JO L 76, 15.3.2014, p. 1.

²⁹ Tratatul de modificare, cu privire la Groenlanda, a tratatelor de instituire a Comunităților Europene, JO L 29, 1.2.1985, p. 1.

³⁰ JO L 76, 15.3.2014, p. 1.

- (5) Parteneriatul instituit în temeiul prezentei decizii ar trebui să permită continuarea relațiilor strânse dintre Uniune, pe de o parte, și toate TPPM, pe de altă parte.
- (6) Această nouă decizie ar trebui să sublinieze particularitățile privind cooperarea cu Groenlanda, cum ar fi obiectivul de a menține legăturile strânse și durabile dintre Uniune, Groenlanda și Danemarca, recunoașterea poziției geostrategice a Groenlandei, importanța unui dialog privind politicile între Groenlanda și Uniune, existența unui acord de parteneriat în domeniul pescuitului între Uniune și Groenlanda și cooperarea potențială privind chestiunile arctice. Decizia ar trebui să răspundă provocărilor globale, permițând elaborarea unui program proactiv și urmărirea intereselor reciproce, în special, impactul tot mai mare al schimbărilor climatice asupra activităților umane și a mediului înconjurător, transportul maritim, resursele naturale, inclusiv materiile prime și stocurile de pește, precum și cercetarea și inovarea.
- (7) TFUE și legislația sa secundară nu se aplică în mod automat TPPM, cu excepția unei serii de dispoziții care prevăd explicit contrariul. Deși TPPM nu sunt țări terțe, ele nu fac parte din piața unică și trebuie să respecte obligațiile impuse țărilor terțe în ceea ce privește schimburile comerciale, în special regulile de origine, normele sanitare și fitosanitare și măsurile de salvagardare.
- (8) Relația specială dintre Uniune și TPPM evoluează de la abordarea cooperării pentru dezvoltare la un parteneriat reciproc vizând sprijinirea dezvoltării durabile a TPPM. Mai mult, solidaritatea dintre Uniune și TPPM ar trebui să se bazeze pe relația unică dintre acestea și pe apartenența lor la aceeași familie europeană.
- (9) Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă („Agenda 2030”), adoptată de Organizația Națiunilor Unite în septembrie 2015, reprezintă răspunsul comunității internaționale la provocările și la tendințele globale în materie de dezvoltare durabilă. Bazată pe obiectivele de dezvoltare durabilă („ODD”), pe Acordul de la Paris privind schimbările climatice și pe Agenda de acțiune de la Addis Abeba, Agenda 2030 constituie un cadru favorabil transformării pentru eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile la nivel global. Agenda 2030 are o aplicabilitate universală, oferind un cadru comun de acțiune cuprinzător care se aplică atât Uniunii, cât și partenerilor săi. Aceasta asigură un echilibru între dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile, recunoscând corelațiile esențiale dintre obiectivele și țintele sale. Agenda 2030 are obiectivul de a nu lăsa pe nimeni în urmă. Punerea sa în aplicare va fi coordonată îndeaproape cu alte angajamente internaționale. Acțiunile puse în aplicare în temeiul prezentei decizii vor viza îndeosebi corelațiile dintre ODD, precum și acțiunile integrate care pot genera beneficii conexe și care pot îndeplini obiective multiple în mod coerent.
- (10) Asocierea dintre Uniune și TPPM ar trebui să se întemeieze în continuare pe cei trei piloni fundamentali ce constau în îmbunătățirea competitivității, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității, precum și în promovarea cooperării și a integrării între TPPM, pe de o parte, și alți parteneri și regiuni învecinate, pe de altă parte.
- (11) Asistența financiară din partea Uniunii, alocată prin intermediul parteneriatului, ar trebui să confere o perspectivă europeană dezvoltării TPPM și ar trebui să contribuie la întărirea legăturilor strânse și de lungă durată cu aceasta, consolidând în același timp poziția TPPM ca avanposturi ale Uniunii, pe baza valorilor și a istoriei comune care îi leagă pe parteneri.
- (12) Având în vedere poziția geografică a TPPM, în pofida statutului diferit față de dreptul Uniunii al fiecărui actor dintr-o anumită zonă geografică, cooperarea dintre TPPM și vecinii lor ar trebui urmărită în interesul tuturor părților, cu un accent deosebit pe domeniile de interes comun și pe promovarea valorilor și a standardelor Uniunii.

- (13) Multe TTPM sunt învecinate cu regiunile ultraperiferice, menționate la articolul 349 din TFUE, cu statele din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și cu alte țări și teritorii terțe, împărțășind cu vecinii lor nevoi comune izvorâte din atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și din conservarea biodiversității în privința chestiunilor legate de oceane, a diversificării economice și a reducerii riscului de dezastre.
- (14) Comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2017 intitulată „Un parteneriat strategic consolidat și reînnoit cu regiunile ultraperiferice ale UE”³¹, concluziile celui de al 15-lea și ale celui de al 16-lea Forum TTPM-UE, precum și recomandările Comisiei referitoare la deschiderea de negocieri privind un acord de parteneriat între Uniunea Europeană și statele ACP³² solicită consolidarea programelor de cooperare regională la care participă TTPM și vecinii acestora.
- (15) În TTPM pot fi găsite numeroase elemente de biodiversitate terestră și marină. Schimbările climatice au un impact asupra mediului natural al TTPM și reprezintă o amenințare la adresa dezvoltării durabile a acestora. Acțiunile în domeniul conservării biodiversității și al serviciilor ecosistemice, reducerea riscului de dezastre, gestionarea durabilă a resurselor naturale și promovarea energiei durabile contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea în TTPM. Asocierea ar trebui să aibă ca obiectiv asigurarea conservării, a refacerii și a utilizării durabile a diversității biologice și a serviciilor ecosistemice, ca un element-cheie al realizării dezvoltării durabile.
- (16) Reflectând importanța combaterii schimbărilor climatice în conformitate cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite, acest program va contribui la integrarea politicilor climatice în politicile Uniunii și la realizarea unei ținte globale de 25 % din cheltuielile bugetare ale Uniunii care sprijină realizarea obiectivelor climatice. Se așteaptă ca acțiunile întreprinse în cadrul programului să contribuie cu 20 % din pachetul financiar global al programului la atingerea obiectivelor climatice. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul punerii în aplicare a programului și vor fi reevaluate în contextul evaluării la jumătatea perioadei și al proceselor de revizuire.
- (17) Rolul semnificativ pe care TTPM l-ar putea juca pentru a contribui la respectarea angajamentelor asumate de UE în temeiul acordurilor multilaterale în domeniul mediului ar trebui să fie recunoscut în relațiile dintre Uniune și TTPM.
- (18) Uniunea și TTPM recunosc importanța deosebită a educației și a formării profesionale ca pârghie pentru dezvoltarea durabilă a TTPM.
- (19) Asocierea dintre Uniune și TTPM ar trebui să țină seama de conservarea diversității culturale și a identității TTPM și să contribuie la aceasta.
- (20) Cooperarea în ceea ce privește schimburile comerciale și aspectele legate de comerț între Uniune și TTPM ar trebui să contribuie la obiectivul dezvoltării durabile pe plan economic și social, precum și la obiectivul de protecție a mediului.
- (21) Prezenta decizie ar trebui să prevadă reguli de origine mai flexibile, inclusiv noi posibilități privind cumulul de origine. Cumulul ar trebui să fie posibil nu numai cu TTPM și cu țările participante la un acord de parteneriat economic (APE), ci și, în anumite condiții, pentru produsele originare din țările cu care Uniunea aplică un acord de liber schimb și pentru produsele care intră în Uniune fără taxe vamale sau contingente tarifare, în temeiul sistemului generalizat de preferințe al Uniunii, de asemenea sub rezerva îndeplinirii unor condiții. Aceste

³¹ COM(2017) 623 final, 24.10.2017.

³² COM(2017) 763 final, 12.12.2017.

condiții sunt necesare pentru a preveni eludarea schimburilor comerciale și a asigura buna funcționare a regimului de cumul.

- (22) Procedurile de certificare a originii produselor provenind din TTPM ar trebui actualizate, în interesul agenților economici și al administrațiilor vizate din TTPM. De asemenea, dispozițiile privind cooperarea administrativă între Uniune și TTPM ar trebui să fie actualizate în consecință.
- (23) În plus, ar trebui stabilite dispoziții suficient de detaliate în materie de salvagardare și supraveghere. Acest lucru ar permite TTPM și autorităților competente din Uniune, precum și agenților economici, să se bazeze pe norme și proceduri clare și transparente. În fine, asigurarea aplicării corecte a procedurilor și a regimurilor care le permit TTPM să exporte mărfuri către Uniune fără taxe vamale sau contingente tarifare reprezintă un aspect de interes comun.
- (24) Având în vedere obiectivele de integrare și evoluțiile comerțului mondial în domeniul serviciilor și al stabilirii, este necesar ca dezvoltarea piețelor de servicii și a posibilităților de investiții să fie sprijinită, prin îmbunătățirea accesului serviciilor și al investițiilor din TTPM pe piața Uniunii. În acest sens, Uniunea ar trebui să ofere TTPM tratamentul cel mai favorabil pe care îl pune la dispoziția oricărui alt partener comercial, prin clauze cuprinzătoare ale națiunii celei mai favorizate, asigurând în același timp posibilități mai flexibile de relații comerciale pentru TTPM, prin limitarea tratamentului acordat Uniunii de către TTPM la tratamentul de care beneficiază alte mari puteri comerciale.
- (25) Cooperarea dintre Uniune și TTPM în domeniul serviciilor financiare ar trebui să contribuie la crearea unui sistem financiar mai sigur, mai solid și mai transparent, care este esențial pentru a consolida stabilitatea financiară mondială și pentru a sprijini creșterea durabilă. Eforturile în acest domeniu ar trebui să se axeze în direcția convergenței cu standardele convenite la nivel internațional și a apropierei legislației TTPM de acquis-ul Uniunii în domeniul serviciilor financiare. Ar trebui să se acorde o atenție corespunzătoare consolidării capacității administrative a autorităților TTPM, inclusiv în domeniul supravegherii.
- (26) Asistența financiară din partea Uniunii ar trebui să se axeze pe domeniile în care aceasta are cel mai mare impact, având în vedere capacitatea sa de a acționa la scară mondială și de a răspunde provocărilor globale precum eradicarea sărăciei, dezvoltarea durabilă și favorabilă incluziunii sau promovarea la nivel mondial a democrației, a bunei guvernante, a drepturilor omului și a statului de drept, angajamentul acesteia previzibil și de durată în ceea ce privește asistența pentru dezvoltare și rolul său în procesul de coordonare cu statele sale membre.
- (27) În interesul eficienței, al simplificării și al recunoașterii capacităților de gestionare ale autorităților TTPM, resursele financiare acordate TTPM ar trebui să fie gestionate pe baza unui parteneriat reciproc. În plus, autoritățile din TTPM ar trebui să își asume responsabilitatea formulării și a punerii în aplicare a acelor politici convenite între părți ca fiind strategii de cooperare. În cadrul procesului de programare și de punere în aplicare, ar trebui să se țină seama de resursele administrative și umane limitate ale TTPM.
- (28) Prezenta decizie stabilește un pachet financiar pentru asocierea TTPM cu Uniunea Europeană, și anume „Decizia de asociere peste mări”, care urmează să reprezinte, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu, principala valoare de referință în înțelesul punctului 16 din Acordul interinstituțional din [---] dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, pe durata procedurii bugetare anuale.
- (29) Normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene se aplică prezentei decizii. Aceste norme sunt prevăzute în Regulamentul financiar și definesc în special procedura de

stabilire și execuție a bugetului prin granturi, achiziții publice, premii și execuție indirectă și prevăd controale ale responsabilității actorilor financiari. Normele adoptate în baza articolului 322 din TFUE vizează, de asemenea, protecția bugetului Uniunii în cazul unor deficiențe generalizate în ceea ce privește statul de drept în statele membre, întrucât respectarea statului de drept este o condiție prealabilă esențială pentru buna gestiune financiară și pentru finanțarea eficace din partea Uniunii.

- (30) Tipurile de finanțare și metodele de punere în aplicare prevăzute în prezenta decizie ar trebui să fie alese în funcție de capacitatea lor de a îndeplini obiectivele specifice ale acțiunilor și de a produce rezultate, luându-se în considerare, în special, costurile aferente controalelor, sarcina administrativă și eventualele riscuri de neconformitate. Ar trebui să fie avută în vedere utilizarea sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a costurilor unitare, precum și finanțarea care nu este legată de costuri, astfel cum se menționează la articolul 125 alineatul (1) din Regulamentul financiar.
- (31) Uniunea ar trebui să urmărească un nivel maxim de eficiență în utilizarea resurselor disponibile, pentru a optimiza impactul acțiunii sale externe. Acest lucru ar trebui să fie obținut prin intermediul coerenței și al complementarității între instrumentele de finanțare externă ale Uniunii, precum și prin crearea de sinergie cu alte politici și programe ale Uniunii. Pentru a maximiza impactul acțiunilor combinate în vederea atingerii unui obiectiv comun, prezenta decizie ar trebui să permită combinarea formelor de finanțare cu alte programe ale Uniunii, atât timp cât contribuțiile nu acoperă aceleași costuri.
- (32) Prezenta decizie ar trebui să facă trimitere, după caz, la [Regulamentul privind IVCDCI] (Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională) în scopul punerii în aplicare a cooperării, asigurând, astfel, gestionarea coerentă a tuturor instrumentelor.
- (33) Pentru a ține seama de evoluțiile și de modificările intervenite în legislația vamală și comercială, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui să îi fie delegată Comisiei în ceea ce privește conținutul anexelor II, III și IV, pentru a-i permite acestuia să transpună modificările respective în decizie. În temeiul punctelor 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare³³, este necesar ca acest program să fie evaluat pe baza informațiilor colectate cu ajutorul cerințelor de monitorizare specifice, evitând, totodată, reglementarea excesivă și sarcinile administrative, în special pentru statele membre. După caz, aceste cerințe pot include indicatori cuantificabili, care servesc drept bază pentru evaluarea pe teren a efectelor programului. Este deosebit de important ca, pe parcursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare³⁴. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (34) Trimiterile la instrumentele de asistență externă menționate la articolul 9 din Decizia 2010/427/UE a Consiliului³⁵ ar trebui să fie înțelese ca trimiteri la prezenta decizie. Comisia ar

³³ Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare; JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

³⁴ *Idem*.

³⁵ Decizia 2010/427/UE a Consiliului din 26 iulie 2010 privind organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă (JO L 201, 3.8.2010, p. 30).

trebui să se asigure că prezenta decizie este pusă în aplicare în conformitate cu rolul SEAE, astfel cum este prevăzut în respectiva decizie.

- (35) În scopul de a asigura condiții uniforme pentru punerea în aplicare a articolului 10 alineatul (6) și a articolului 16 alineatul (8) din anexa II, a articolului 2 din anexa III, a articolelor 5 și 6 din anexa IV la prezenta decizie, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare. Respectivul competențe ar trebui *exercitate* în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului.
- (36) În conformitate cu Regulamentul financiar, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³⁶, cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului³⁷, cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului³⁸ și cu Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului³⁹, interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri eficiente și proporționale, printre care se numără prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv a cazurilor de fraudă, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, acolo unde este cazul, impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 și cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații administrative, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) poate ancheta și trimite în judecată cazuri de fraudă și alte infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii, conform prevederilor Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului⁴⁰. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii și să acorde drepturile necesare și accesul Comisiei, OLAF, EPPO și Curții de Conturi Europene (CCE), asigurându-se totodată că orice parte terță implicată în implementarea fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente. Din acest motiv, acordurile cu țările și teritoriile terțe și cu organizațiile internaționale, precum și orice contract sau acord care rezultă din punerea în aplicare a prezentei decizii ar trebui să conțină dispoziții menite să împuternicească în mod expres Comisia, Curtea de Conturi și OLAF să efectueze audituri, controale și inspecții la fața locului, conform competențelor lor respective, și să se asigure că orice părți terțe implicate în implementarea fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.
- (37) În temeiul prezentei decizii, Consiliul ar trebui să fie în măsură să ofere un răspuns inovator tuturor elementelor menționate mai sus, care să fie în același timp coerent și adaptat diverselor situații,

³⁶ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului, JO L 248, 18.9.2013, p. 1.

³⁷ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene, JO L 312, 23.12.1995, p. 1.

³⁸ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri, JO L 292, 15.11.1996, p. 2.

³⁹ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO), JO L 283, 31.10.2017, p. 1.

⁴⁰ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, JO L 198, 28.7.2017, p. 29.

PARTEA I

DISPOZIȚII GENERALE PRIVIND ASOCIEREA ȚĂRILOR ȘI TERITORIILOR DE PESTE MĂRI LA UNIUNE

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

1. Prezenta decizie instituie asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări („TTPM”) la Uniune („asocierea”), care constituie un parteneriat, în temeiul articolului 198 din TFUE, în vederea sprijinirii dezvoltării durabile a TTPM, precum și a promovării valorilor și a standardelor Uniunii în întreaga lume.
2. Partenerii asocierii sunt Uniunea, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate.
3. Prezenta decizie instituie, la articolul 73, programul de finanțare aferent asocierii cu toate TTPM pentru perioada 2021-2027 („programul”). Aceasta prevede obiectivele programului, formele de finanțare din partea Uniunii și normele pentru furnizarea finanțării, astfel cum se menționează în anexa I la prezenta decizie.

Articolul 2

Aplicarea teritorială

Asocierea se aplică TTPM enumerate în anexa II la TFUE.

Articolul 3

Obiective, principii și valori

1. Asocierea dintre Uniune și TTPM se bazează pe obiective, principii și valori comune TTPM, statelor membre de care acestea sunt legate și Uniunii.
2. Partenerii își recunosc reciproc dreptul de a-și defini propriile politici și priorități de dezvoltare durabilă, de a-și stabili propriile niveluri de protecție națională în materie de mediu și de forță de muncă și de a adopta sau de a modifica în consecință legislația și politicile relevante, în conformitate cu angajamentele asumate în ceea ce privește standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional. Acționând astfel, partenerii depun eforturi pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a mediului și a muncii.
3. În punerea în aplicare a prezentei decizii, partenerii se bazează pe principiile transparenței și subsidiarității și pe nevoia de eficiență și abordează în mod egal cei trei piloni ai dezvoltării durabile a TTPM: dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului.
4. Obiectivul general al prezentei decizii este promovarea dezvoltării economice și sociale a TTPM și stabilirea de relații economice strânse între acestea și Uniune, în ansamblu. Asocierea urmărește acest obiectiv general, prin consolidarea competitivității TTPM, prin

întărirea rezilienței TTPM, prin reducerea vulnerabilității acestora în domeniul economic și al mediului, precum și prin promovarea cooperării dintre TTPM și alți parteneri.

5. În conformitate cu articolul 3 alineatul (5) și cu articolul 21 din TUE, obiectivele specifice ale prezentei decizii sunt următoarele:
 - (a) stimularea și sprijinirea cooperării cu TTPM,
 - (b) sprijinirea Groenlandei și cooperarea cu Groenlanda în efortul acesteia de a aborda provocările majore reprezentate de creșterea nivelului educațional, precum și contribuția la capacitatea administrației din Groenlanda de a formula și de a pune în aplicare politici naționale.
6. În urmărirea acestor obiective, asocierea respectă principiile fundamentale ale libertății, democrației, drepturilor omului și libertăților fundamentale, statului de drept, buneii guvernante și dezvoltării durabile, toate aceste principii fiind comune TTPM și statelor membre de care acestea sunt legate.

Articolul 4

Gestionarea asocierii

Gestionarea asocierii este asigurată de Comisie și de autoritățile din TTPM și, dacă este cazul, de statul membru de care țara sau teritoriul de peste mări în cauză este legat(ă), în conformitate cu competențele lor instituționale, juridice și financiare respective.

Articolul 5

Interese reciproce, complementaritate și priorități

1. Asocierea reprezintă cadrul pentru dialogul în materie de politică și pentru cooperarea cu privire la chestiuni de interes reciproc.
2. Se acordă prioritate cooperării în domeniul de interes reciproc, cum ar fi:
 - (a) diversificarea economică a economiilor TTPM, inclusiv continuarea integrării lor în economia mondială și în economiile regionale; în cazul specific al Groenlandei, necesitatea de a spori competențele forței sale de muncă;
 - (b) promovarea economiei verzi și a economiei albastre;
 - (c) gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a serviciilor ecosistemice;
 - (d) atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la impactul acestora;
 - (e) promovarea reducerii riscului de dezastre;
 - (f) promovarea activităților de cercetare, inovare și cooperare științifică;
 - (g) promovarea schimburilor sociale, culturale și economice între TTPM, vecinii acestora și alți parteneri;
 - (h) chestiunile legate de regiunea arctică.
3. Cooperarea în domeniile de interes reciproc vizează promovarea autonomiei TTPM și a dezvoltării capacităților TTPM de a formula, de a pune în aplicare și de a monitoriza strategiile și politicile prevăzute la alineatul (2).

Articolul 6
Promovarea asocierii

1. În vederea consolidării relațiilor lor reciproce, Uniunea și TTPM depun eforturi pentru a face cunoscută asocieria lor în rândul cetățenilor, în special prin promovarea dezvoltării legăturilor și a cooperării dintre autorități, comunitatea academică, societatea civilă și întreprinderile din TTPM, pe de o parte, și interlocutorii lor din Uniune, pe de altă parte.
2. TTPM depun eforturi pentru a consolida și a promova relațiile lor cu Uniunea în ansamblu. Statele membre sprijină aceste eforturi.

Articolul 7
Cooperarea regională, integrarea regională și cooperarea cu alți parteneri

1. Sub rezerva dispozițiilor articolului 3 din prezenta decizie, asocieria vizează sprijinirea TTPM în eforturile lor de a participa la inițiativele relevante de cooperare internațională, regională și/sau subregională, precum și la procesele de integrare regională sau subregională, în concordanță cu propriile lor aspirații și în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite de către autoritățile competente ale TTPM.
2. În acest scop, Uniunea și TTPM pot face schimb de informații și de cele mai bune practici sau pot stabili orice altă formă de strânsă cooperare și coordonare cu alți parteneri în contextul participării TTPM la organizații regionale și internaționale, după caz, prin intermediul unor acorduri internaționale.
3. Asocieria are drept obiectiv sprijinirea cooperării dintre TTPM și alți parteneri în domeniile de cooperare prevăzute în partea a II-a și în partea a III-a din prezenta decizie. În acest sens, obiectivul asocierii este promovarea cooperării TTPM cu regiunile ultraperiferice, menționate la articolul 349 din TFUE, și cu vecinii TTPM, care aparțin sau nu grupului de state sau de teritorii ACP. Pentru a atinge acest obiectiv, Uniunea îmbunătățește coordonarea și sinergiile dintre programele relevante ale UE. De asemenea, Uniunea depune eforturi pentru a asocia TTPM în cadrul instanțelor sale de dialog cu țările învecinate TTPM, indiferent dacă acestea aparțin sau nu grupului de state sau de teritorii ACP, precum și cu regiunile ultraperiferice, după caz.
4. Sprijinul pentru participarea TTPM la organizațiile relevante de integrare regională se concentrează, în special, pe:
 - (a) consolidarea capacităților organizațiilor și ale instituțiilor regionale relevante din care fac parte TTPM;
 - (b) inițiativele regionale sau subregionale, cum ar fi punerea în aplicare a politicilor de reformă sectorială referitoare la domeniile de cooperare identificate în partea a II-a și în partea a III-a din prezenta decizie;
 - (c) gradul de informare și de cunoaștere aferent TTPM cu privire la impactul proceselor de integrare regională în diferite domenii;
 - (d) participarea TTPM la dezvoltarea piețelor regionale în contextul organizațiilor de integrare regională;
 - (e) investițiile transfrontaliere între TTPM și vecinii lor.

Articolul 8

Participarea la grupările europene de cooperare teritorială

În vederea aplicării articolului 7 alineatele (1), (2) și (3) din prezenta decizie, inițiativele de cooperare sau alte forme de cooperare presupun, de asemenea, faptul că autoritățile guvernamentale, organizațiile regionale și subregionale, autoritățile locale și, după caz, alte organisme sau instituții publice și private (inclusiv prestatorii de servicii publice) dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări pot participa la o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT), sub rezerva normelor și a obiectivelor activităților de cooperare prevăzute în prezenta decizie și în Regulamentul (UE) nr. 1302/2013⁴¹, precum și în conformitate cu regimul aplicabil statului membru de care țara sau teritoriul de peste mări în cauză este legat(ă).

Articolul 9

Tratamente specifice

1. Asocierea ține seama de diversitatea TTPM în ceea ce privește dezvoltarea economică și capacitatea de a beneficia pe deplin de cooperarea regională și de integrarea regională prevăzute la articolul 7.
2. Pentru TTPM izolate se stabilește un tratament specific.
3. Pentru a le permite TTPM izolate să depășească obstacolele structurale și de altă natură aflate în calea dezvoltării lor, acest tratament specific ține seama de dificultățile specifice pe care acestea le întâmpină, printre altele, la stabilirea volumului asistenței financiare și a condițiilor aferente acesteia.
4. Teritoriul de peste mări care se consideră a fi izolat este Saint-Pierre și Miquelon.

CAPITOLUL 2

COOPERARE

Articolul 10

Abordare generală

1. Asocierea se bazează pe un dialog și pe consultări ample privind aspecte de interes reciproc între TTPM, statele membre de care acestea sunt legate și Comisie, precum și, dacă este cazul, Banca Europeană de Investiții (BEI).
2. TTPM organizează, dacă este cazul, un dialog și consultări cu unele autorități și organisme, cum ar fi:
 - (a) autoritățile publice competente, locale și la alt nivel;
 - (b) partenerii economici și sociali;
 - (c) orice alt organism adecvat care reprezintă societatea civilă, precum partenerii de mediu, organizațiile neguvernamentale și organismele însărcinate cu promovarea egalității între bărbați și femei.

⁴¹ Regulamentul (UE) nr. 1302/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT) în ceea ce privește clarificarea, simplificarea și îmbunătățirea constituirii și funcționării unor astfel de grupări, JO L 347, 20.12.2013, p. 303.

Articolul 11
Actorii cooperării

1. Printre actorii cooperării din TTPM se numără:
 - (a) autoritățile guvernamentale din TTPM;
 - (b) autoritățile locale din TTPM;
 - (c) prestatorii de servicii publice și organizațiile societății civile, cum ar fi asociațiile sociale, de afaceri, patronale și sindicale, precum și organizațiile neguvernamentale locale, naționale sau internaționale;
 - (d) organizațiile regionale și subregionale.
2. Statele membre de care TTPM sunt legate informează Comisia cu privire la autoritățile guvernamentale și locale prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b).

Articolul 12
Responsabilitățile actorilor neguvernamentali

1. Actorii neguvernamentali pot juca un rol în schimbul de informații și în consultările privind cooperarea, în special în ceea ce privește pregătirea și punerea în aplicare a asistenței, a proiectelor sau a programelor în materie de cooperare. Aceștia pot primi o delegare a competențelor în materie de gestionare financiară pentru punerea în aplicare a unor astfel de proiecte sau programe, în vederea sprijinirii inițiativelor locale de dezvoltare.
2. Autoritățile din TTPM, Comisia și statul membru de care o anumită țară sau un anumit teritoriu de peste mări este legat(ă) identifică, de comun acord, actorii neguvernamentali eligibili pentru gestionarea descentralizată a proiectelor sau a programelor, luând în considerare subiectul vizat, expertiza acestora și domeniul lor de activitate. Procesul de identificare se efectuează în fiecare TTPM în cadrul dialogului și al consultărilor ample prevăzute la articolul 10.
3. Obiectivul asocierii este de a contribui la eforturile depuse de TTPM pentru a consolida organizațiile societății civile, în special în ceea ce privește înființarea și dezvoltarea acestora, precum și elaborarea dispozițiilor necesare pentru a permite implicarea acestora în elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea strategiilor și a programelor de dezvoltare.

CAPITOLUL 3

CADRUL INSTITUȚIONAL AL ASOCIERII

Articolul 13
Principii directoare în materie de dialog

1. Uniunea, TTPM și statele membre de care acestea sunt legate se angajează să ia parte, în mod regulat, la un dialog politic cuprinzător.
2. Dialogul se desfășoară cu respectarea deplină a competențelor instituționale, juridice și financiare ale Uniunii, ale TTPM și ale statelor membre de care acestea sunt legate. Dialogul se desfășoară într-o manieră flexibilă. Acesta poate fi oficial sau neoficial, la un nivel corespunzător sau într-o formă corespunzătoare, și se desfășoară în cadrul prevăzut la articolul 14.

3. Dialogul permite TPPM să se implice pe deplin în punerea în aplicare a asocierii.
4. Dialogul se concentrează, printre altele, pe chestiuni politice specifice de interes reciproc sau general pentru atingerea obiectivelor asocierii.
5. Dialogul cu Groenlanda furnizează, în special, baza pentru o colaborare și un dialog ample în domenii ce vizează, printre altele, energia, schimbările climatice, mediul înconjurător, resursele naturale, inclusiv materiile prime și stocurile de pește, transportul maritim, cercetarea și inovarea, precum și dimensiunea arctică a acestor chestiuni.

Articolul 14

Instanțe ale asocierii

1. Asocieria instituie următoarele instanțe de dialog:
 - (a) un forum pentru dialog între TPPM și UE („forumul TPPM-UE”), în care se reunesc, anual, autoritățile din TPPM, reprezentanții statelor membre și Comisia. Deputații din Parlamentul European, reprezentanții BEI și reprezentanții regiunilor ultraperiferice se asociază forumului TPPM-UE, dacă este cazul;
 - (b) consultări trilaterale, organizate periodic, între Comisie, TPPM și statele membre de care acestea sunt legate. Aceste consultări se organizează de cel puțin trei ori pe an, la inițiativa Comisiei sau la cererea TPPM și a statelor membre de care acestea sunt legate;
 - (c) printr-un acord comun între TPPM, statele membre de care acestea sunt legate și Comisie, se înființează grupuri de lucru, care acționează în calitate de organe consultative, cu scopul de a urmări punerea în aplicare a asocierii, într-o formă adaptată chestiunilor care urmează să fie abordate. Aceste grupuri de lucru pot fi convocate la cererea Comisiei, a unui stat membru sau a unei țări ori a unui teritoriu de peste mări. În cadrul lor vor avea loc discuții de natură tehnică cu privire la subiecte care prezintă un interes specific pentru TPPM și pentru statele membre de care acestea sunt legate, completând activitatea desfășurată în prezent în cadrul forumului TPPM-UE și/sau în cadrul consultărilor trilaterale.
2. Comisia prezidează forumul TPPM-UE, consultările trilaterale și grupurile de lucru și asigură secretariatul acestora.

PARTEA A II-A

DOMENII DE COOPERARE PENTRU O DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN CADRUL ASOCIERII

CAPITOLUL 1

CHESTIUNI DE MEDIU, SCHIMBĂRI CLIMATICE, OCEANE ȘI REDUCEREA DEZASTRELOR

Articolul 15

Principii generale

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul mediului, al schimbărilor climatice și al reducerii riscurilor de dezastre se poate referi la:

- (a) sprijinul acordat pentru eforturile TTPM de a defini și de a pune în aplicare politici, strategii, planuri de acțiune și măsuri;
- (b) sprijinul acordat pentru eforturile TTPM de a se integra în rețele și inițiative regionale;
- (c) promovarea utilizării durabile și eficiente a resurselor și încurajarea decuplării creșterii economice de degradarea mediului, precum și
- (d) sprijinul acordat pentru eforturile TTPM de a acționa drept nuclee regionale și centre de excelență regionale.

Articolul 16

Gestionarea durabilă și conservarea biodiversității și a serviciilor ecosistemice

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării durabile, al conservării biodiversității și al serviciilor ecosistemice se poate referi la:

- (a) promovarea instituirii de zone marine și terestre protejate și a gestionării eficiente a acestora, precum și îmbunătățirea gestionării zonelor protejate existente;
- (b) încurajarea gestionării durabile a resurselor marine și terestre, care contribuie la protejarea speciilor, a habitatelor și a funcțiilor ecosistemice aflate în afara zonelor protejate, în special a speciilor amenințate, vulnerabile și rare;
- (c) consolidarea conservării și a utilizării durabile a biodiversității și a ecosistemelor marine și terestre prin:
 - (i) abordarea provocării mai ample la adresa ecosistemelor pe care o reprezintă schimbările climatice prin menținerea unor ecosisteme sănătoase și reziliente și prin încurajarea unor abordări bazate pe infrastructuri verzi și albastre și pe ecosisteme în vederea adaptării la schimbările climatice și a atenuării efectelor acestora; astfel de abordări generează, adesea, beneficii multiple;
 - (ii) consolidarea capacităților la nivel local, regional și/sau internațional, prin promovarea schimburilor de informații, de cunoștințe și de cele mai bune practici în rândul tuturor părților

interesate, inclusiv în rândul autorităților publice, al proprietarilor de terenuri, în sectorul privat, în rândul cercetătorilor și al societății civile;

- (iii) consolidarea programelor existente de conservare a naturii și intensificarea eforturilor depuse în legătură cu aceste programe, în interiorul și în afara zonelor de conservare;
- (iv) lărgirea bazei de cunoștințe și completarea lacunelor la acest nivel, inclusiv prin cuantificarea valorii funcțiilor și a serviciilor ecosistemice;
- (d) încurajarea și facilitarea cooperării regionale pentru a aborda aspecte precum speciile alogene invazive sau impactul schimbărilor climatice;
- (e) dezvoltarea de mecanisme pentru mobilizarea resurselor, inclusiv prin remunerarea serviciilor ecosistemice.

Articolul 17

Gestionarea durabilă a pădurilor

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării durabile a pădurilor poate viza promovarea conservării și a gestionării durabile a pădurilor, inclusiv rolul acestora în ceea ce privește protejarea mediului înconjurător împotriva eroziunii, controlul deșertificării, împădurirea și gestionarea exporturilor de lemn.

Articolul 18

Gestionarea integrată a zonelor de coastă

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării integrate a zonelor de coastă se poate referi la:

- (a) sprijinirea eforturilor depuse de TTPM în direcția unei gestionări durabile eficiente a zonelor marine și de coastă în ceea ce privește definirea abordărilor strategice și integrate pentru planificarea și gestionarea acestor zone marine și de coastă;
- (b) concilierea activităților economice și sociale, cum ar fi pescuitul și acvacultura, turismul, transporturile maritime și agricultura, pe de o parte, cu potențialul zonelor marine și de coastă, pe de altă parte, în ceea ce privește energia regenerabilă și materiile prime, luându-se totodată în considerare impactul schimbărilor climatice și al activităților umane.

Articolul 19

Oceane

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul guvernancei internaționale a oceanelor se poate referi la:
 - (a) consolidarea dialogului referitor la chestiuni de interes comun în acest domeniu;
 - (b) promovarea cunoștințelor despre mediul marin și biotehnologie, energia oceanelor, supravegherea maritimă, gestionarea zonelor de coastă și gestionarea bazată pe ecosisteme;
 - (c) promovarea abordărilor integrate la nivel internațional;
 - (d) promovarea activă a bunei guvernance, a celor mai bune practici și a gestionării responsabile a pescuitului în domeniul conservării și gestionării durabile a stocurilor de pește, inclusiv a stocurilor de pește de interes comun și a celor care fac obiectul activității organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului;
 - (e) dialogul și cooperarea privind conservarea stocurilor de pește, inclusiv măsuri de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și cooperarea eficace cu organizațiile

regionale de gestionare a pescuitului și cooperarea în cadrul acestora. Dialogul și cooperarea includ sisteme de control și de inspecție, stimulente și obligații pentru o gestionare mai eficace pe termen lung a pescuitului și a zonelor de coastă.

2. În contextul asocierii, asigurând, totodată, coerența și complementaritatea cu acordurile de parteneriat în vigoare în domeniul pescuitului, cooperarea menționată la alineatul (1) literele (d) și (e) se bazează pe următoarele principii:
 - (a) angajamentul în direcția unei gestionări responsabile a pescuitului și a unor practici de pescuit responsabile;
 - (b) renunțarea la măsurile sau activitățile care sunt incompatibile cu principiile exploataării durabile a resurselor piscicole;
 - (c) ținând seama de acordurile de parteneriat bilaterale existente sau de eventuale acorduri bilaterale viitoare în domeniul pescuitului între Uniune și TTPM, Uniunea și TTPM au ca obiectiv să se consulte reciproc, în mod regulat, cu privire la conservarea și gestionarea resurselor marine vii și să facă schimb de informații privind situația curentă a resurselor în contextul instanțelor relevante aferente asocierii, care au fost prevăzute la articolul 14.

Articolul 20

Gestionarea durabilă a apei

1. În contextul asocierii, Uniunea și TTPM pot coopera în domeniul gestionării durabile a apei prin politica în domeniul apei și prin consolidarea instituțiilor, protecția resurselor de apă, alimentarea cu apă în zonele rurale și urbane în scopuri domestice, industriale sau agricole, stocarea, distribuția și gestionarea resurselor hidrologice, precum și gestionarea apelor uzate.
2. În ceea ce privește sectorul alimentării cu apă și al salubrității, se acordă o atenție deosebită accesului la alimentarea cu apă potabilă și la servicii de salubritate în zonele insuficient deservite, precum și în zonele deosebit de expuse la dezastre naturale, ceea ce contribuie în mod direct la dezvoltarea resurselor umane prin îmbunătățirea stării de sănătate și prin creșterea productivității.
3. Cooperarea în aceste domenii se bazează pe principiul conform căruia nevoia continuă de a extinde furnizarea serviciilor de bază în materie de apă și de salubritate atât pentru populațiile din mediul urban, cât și pentru cele din mediul rural trebuie abordată prin găsirea unor soluții durabile din punct de vedere ecologic.

Articolul 21

Gestionarea deșeurilor

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul gestionării deșeurilor poate viza promovarea utilizării celor mai bune practici de mediu în toate acțiunile referitoare la gestionarea deșeurilor, inclusiv reducerea deșeurilor, reciclarea sau alte procedee de valorificare, de exemplu valorificarea energetică și eliminarea deșeurilor.

Articolul 22

Energia

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul energiei durabile poate viza:

- (a) producția și distribuția de energie durabilă și accesul la aceasta, în special dezvoltarea, promovarea, utilizarea și stocarea energiei durabile cu emisii scăzute de dioxid de carbon provenită din surse regenerabile;

- (b) politicile și reglementările în materie de energie, în special formularea unor politici și adoptarea unor reglementări menite să garanteze tarife accesibile și sustenabile pentru energie;
- (c) eficiența energetică, în special dezvoltarea și introducerea unor standarde de eficiență energetică și punerea în aplicare a unor măsuri de eficiență energetică în diferite sectoare (industrial, comercial, public și în gospodărie), precum și desfășurarea de activități educaționale și de informare conexe;
- (d) transportul, în special dezvoltarea, promovarea și utilizarea unor mijloace de transport public și privat mai ecologice, cum ar fi vehiculele hibride, electrice sau pe bază de hidrogen, co-voiajarea și sistemele care facilitează utilizarea bicicletelor;
- (e) planificarea urbană și construcțiile, în special promovarea și introducerea unor standarde ridicate în materie de calitate a mediului și a unei performanțe energetice de nivel înalt în planificarea urbană și în construcții și
- (f) turismul, în special promovarea infrastructurilor turistice ecologice și/sau autonome din punct de vedere energetic (bazate pe energii regenerabile).

Articolul 23

Materii prime

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul materiilor prime, inclusiv al pământurilor rare, se poate referi la promovarea unui sector al materiilor prime durabil în ceea ce privește toate operațiunile legate de minerit și care vizează:

- (a) utilizarea eficientă a resurselor;
- (b) promovarea reciclării;
- (c) dezvoltarea și consolidarea protecției mediului;
- (d) manipularea și exploatarea ecologică;
- (e) consolidarea capacităților, formarea, inovarea, cercetarea și măsurile comerciale pentru exploatarea și extracția materiilor prime la nivel local, regional și național.

Articolul 24

Schimbări climatice

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul schimbărilor climatice are drept obiectiv sprijinirea inițiativelor TTPM referitoare la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la efectele negative ale acestora și poate acoperi:

- (a) culegerea de elemente de probă; identificarea riscurilor principale și identificarea acțiunilor, a planurilor sau a măsurilor teritoriale, regionale și/sau internaționale destinate adaptării la schimbările climatice sau atenuării efectelor negative ale acestora;
- (b) contribuția la eforturile țărilor partenere de a-și îndeplini angajamentele asumate în domeniul schimbărilor climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris privind schimbările climatice;
- (c) integrarea adaptării la schimbările climatice și a atenuării efectelor acestora în politicile și strategiile publice;
- (d) elaborarea și identificarea datelor și a indicatorilor statistici, instrumente esențiale pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și

- (e) promovarea participării TTPM la dialogul regional și internațional pentru a încuraja cooperarea, precum și schimburile de cunoștințe și de experiență.

Articolul 25

Reducerea riscurilor de dezastre

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul reducerii riscurilor de dezastre se poate referi la:

- (a) dezvoltarea sau perfecționarea sistemelor, inclusiv a infrastructurilor, pentru prevenirea dezastrelor și pregătirea în caz de dezastre, inclusiv a sistemelor de predicție și de alertă timpurie, în vederea reducerii consecințelor dezastrelor;
- (b) dobândirea de cunoștințe detaliate privind expunerea la dezastre și dezvoltarea capacităților actuale de reacție în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate;
- (c) consolidarea la nivel local, național și regional a măsurilor existente de prevenire a dezastrelor și de pregătire în caz de dezastre;
- (d) îmbunătățirea capacităților de reacție ale actorilor vizați, pentru ca acestea să devină mai coordonate, mai eficace și mai eficiente;
- (e) îmbunătățirea acțiunilor de sensibilizare și informare a populației cu privire la expunerea la riscuri, prevenirea, pregătirea și reacția în caz de dezastre, acordându-se atenția cuvenită nevoilor specifice ale persoanelor cu handicap;
- (f) consolidarea colaborării între actorii-cheie implicați în protecția civilă și
- (g) promovarea participării TTPM în instanțele regionale, europene și/sau internaționale, pentru a permite o mai mare regularitate a schimbului de informații și o cooperare mai strânsă între diferiții parteneri în caz de dezastre.

CAPITOLUL 2

ACCESIBILITATE

Articolul 26

Obiective generale

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul accesibilității vizează:
 - (a) asigurarea unui acces mai larg al TTPM la rețelele de transport mondiale și
 - (b) asigurarea unui acces mai larg al TTPM la tehnologiile informației și comunicațiilor și la serviciile disponibile în acest domeniu.
2. Cooperarea în contextul prevăzut la alineatul (1) poate include:
 - (a) elaborarea de politici și consolidarea instituțiilor;
 - (b) transportul rutier, feroviar, aerian, maritim sau pe căile navigabile interioare și
 - (c) instalațiile de stocare în porturi și aeroporturi.

Articolul 27

Transportul maritim

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul transportului maritim vizează dezvoltarea și promovarea unor servicii de transport maritim rentabile și eficiente în TTPM și se poate referi la:
 - (a) promovarea transportului eficient al încărcăturilor la tarife viabile din punct de vedere economic și comercial;
 - (b) facilitarea unei mai mari participări a TTPM la serviciile internaționale de transport maritim;
 - (c) încurajarea programelor regionale;
 - (d) sprijinirea implicării sectorului privat local în activitățile de transport maritim și
 - (e) dezvoltarea infrastructurii.
2. Uniunea și TTPM promovează siguranța transportului maritim, securitatea echipajelor și acțiunile de prevenire a poluării.
3. Uniunea și TTPM promovează siguranța și securitatea maritime, protecția mediului marin, condițiile de viață și de muncă la bord, în conformitate cu convențiile internaționale relevante și cu cadrul legislativ al UE.

Articolul 28

Transportul aerian

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul transportului aerian se poate referi la:

- (a) reforma și modernizarea industriilor de transport aerian din TTPM;
- (b) promovarea viabilității comerciale și a competitivității industriilor de transport aerian din TTPM;
- (c) facilitarea investițiilor și a participării sectorului privat și
- (d) promovarea schimburilor de cunoștințe și de bune practici comerciale.

Articolul 29

Siguranța și securitatea transportului aerian

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul siguranței și al securității transportului aerian vizează sprijinirea TTPM în eforturile lor de a respecta standardele europene și internaționale relevante și poate acoperi, printre altele:

- (a) punerea în aplicare a sistemului de siguranță a aviației din UE, precum și a standardelor internaționale, după caz;
- (b) asigurarea securității în aeroporturi și consolidarea capacității autorităților aviației civile de a gestiona toate aspectele securității operaționale de care sunt responsabile și
- (c) dezvoltarea infrastructurilor și a resurselor umane.

Articolul 30

Servicii în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor

În contextul asocierii, cooperarea în ceea ce privește serviciile în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) are ca scop stimularea, în TTPM, a inovării și a creșterii economice și ameliorarea calității vieții de zi cu zi atât a cetățenilor, cât și a întreprinderilor, inclusiv prin

promovarea accesibilității pentru persoanele cu handicap. Cooperarea urmărește, în special, creșterea capacității de reglementare a TTPM și poate sprijini extinderea rețelelor și a serviciilor TIC prin intermediul următoarelor măsuri:

- (a) crearea unui mediu de reglementare previzibil care să țină pasul cu progresele tehnologice, să stimuleze creșterea și inovarea și să favorizeze concurența și protecția consumatorilor;
- (b) dialogul referitor la diversele aspecte în materie de politică privind promovarea și monitorizarea societății informaționale;
- (c) schimbul de informații cu privire la standarde și la probleme de interoperabilitate;
- (d) promovarea cooperării în domeniul cercetării TIC și în domeniul infrastructurilor de cercetare bazate pe TIC;
- (e) dezvoltarea serviciilor și a aplicațiilor în domenii cu impact societal important.

CAPITOLUL 3

CERCETARE ȘI INOVARE

Articolul 31

Cooperarea în domeniul cercetării și al inovării

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul cercetării și al inovării poate acoperi știința, energia, schimbările climatice, reziliența în fața dezastrelor, resursele naturale, inclusiv materiile prime, precum și utilizarea durabilă a resurselor vii.

Aceasta poate acoperi, de asemenea, tehnologia, inclusiv tehnologiile informației și comunicațiilor, cu scopul de a contribui la dezvoltarea durabilă a TTPM, la promovarea rolului acestora ca nuclee regionale și centre de excelență regionale, precum și la competitivitatea lor industrială. În special, cooperarea poate viza:

- (a) dialogul, coordonarea și crearea de sinergii între politicile și inițiativele TTPM și cele ale Uniunii cu privire la știință, tehnologie și inovare;
- (b) elaborarea de politici și consolidarea instituțiilor în TTPM și întreprinderea unor acțiuni concertate la nivel local, național sau regional, în vederea dezvoltării activităților în domeniul științei, al tehnologiei și al inovării și a aplicării acestora;
- (c) cooperarea între entitățile juridice din TTPM, Uniune, statele membre și țările terțe;
- (d) participarea cercetătorilor, a institutelor de cercetare și a persoanelor juridice din TTPM la programele-cadru europene pentru cercetare și inovare și la Programul pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME), corelându-le, de asemenea, cu activitățile aferente acestor programe care au beneficiat deja de sprijin cu scopul de a asigura complementaritatea activităților desfășurate și
- (e) formarea și mobilitatea internațională a cercetătorilor din TTPM și schimburile de cercetători.

CAPITOLUL 4

TINERETUL, EDUCAȚIA, FORMAREA, SĂNĂTATEA, OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ, SECURITATEA SOCIALĂ, SIGURANȚA ALIMENTARĂ ȘI SECURITATEA ALIMENTARĂ

Articolul 32

Tineretul

1. Uniunea se asigură că persoanele fizice din TTPM, astfel cum sunt definite la articolul 50, pot participa la inițiativele Uniunii privind tineretul pe aceeași bază ca resortisanții statelor membre.
2. Asocierea are drept obiectiv consolidarea legăturilor dintre tinerii care locuiesc în TTPM și cei din Uniune, promovând, printre altele, mobilitatea în scop educațional a tinerilor din TTPM și încurajând înțelegerea reciprocă între tineri.

Articolul 33

Educația și formarea

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul educației și al formării poate acoperi:
 - (a) asigurarea unei educații de înaltă calitate, favorabilă incluziunii, în învățământul primar, secundar și superior și în învățământul profesional și tehnic și
 - (b) sprijinul acordat TTPM în definirea și punerea în aplicare a politicilor în materie de educație și formare profesională.
2. Uniunea se asigură că persoanele fizice din TTPM, astfel cum sunt definite la articolul 50, pot participa la inițiativele Uniunii în materie de educație și formare profesională pe aceeași bază ca resortisanții statelor membre.
3. Uniunea se asigură că organismele și institutele de învățământ din TTPM pot lua parte la inițiativele de cooperare în materie de educație ale Uniunii pe aceeași bază ca organismele și institutele de învățământ și de formare profesională din statele membre.

Articolul 34

Ocuparea forței de muncă și politica socială

1. Uniunea și TTPM continuă dialogul în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale, pentru a contribui la dezvoltarea economică și socială a TTPM și la promovarea muncii decente în TTPM și în regiunile în care acestea sunt situate. Un astfel de dialog are drept obiectiv, de asemenea, sprijinirea eforturilor autorităților din TTPM în ceea ce privește elaborarea politicilor și a legislației în acest domeniu.
2. Dialogul constă, în principal, în schimbul de informații și de cele mai bune practici în ceea ce privește politicile și legislația în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale, care sunt de interes reciproc pentru Uniune și TTPM. În acest sens, se iau în considerare domenii precum dezvoltarea competențelor, protecția socială, dialogul social, egalitatea de șanse, nediscriminarea și accesibilitatea pentru persoanele cu handicap, sănătatea și securitatea la locul de muncă, precum și alte standarde de muncă.

Sănătatea publică, siguranța alimentară și securitatea alimentară

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul sănătății publice și al siguranței alimentare vizează, printre altele, reducerea poverii reprezentate de bolile transmisibile și de cele netransmisibile și, în special, dezvoltarea, consolidarea și menținerea capacității TTPM în materie de supraveghere, monitorizare, alertă timpurie, evaluare a riscurilor și reacție în cazul unor epidemii ce reprezintă amenințări transfrontaliere grave la adresa sănătății, prin instituirea unor măsuri care includ:

- (a) acțiuni menite să consolideze planificarea pregătirii și a reacției față de situații de urgență în domeniul sănătății, cum ar fi epidemiile de boli transmisibile, inclusiv prin punerea în aplicare a Regulamentului sanitar internațional, precum și acțiuni menite să asigure interoperabilitatea între sectorul sănătății și alte sectoare și furnizarea continuă de servicii și produse esențiale;
- (b) consolidarea capacităților prin îmbunătățirea rețelelor de sănătate publică la nivel regional, facilitarea schimbului de informații între experți și promovarea unei formări adecvate, inclusiv în domeniul siguranței alimentare;
- (c) dezvoltarea de instrumente și de platforme de comunicare, inclusiv de sisteme de alertă rapidă, precum și de programe de *e-learning*, care să fie adaptate nevoilor speciale ale TTPM;
- (d) acțiuni menite să prevină și să reducă apariția epidemiilor de origine alimentară și să abordeze chestiunile legate de siguranța alimentară și de securitatea alimentară;
- (e) acțiuni menite să reducă povara reprezentată de bolile netransmisibile în contextul realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă.

CAPITOLUL 5

CULTURĂ ȘI TURISM

Schimburi și dialoguri culturale

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul schimburilor și al dialogurilor culturale se poate referi la:
 - (a) dezvoltarea autonomă a TTPM, care este un proces centrat pe popoarele propriu-zise și înrădăcinat în cultura fiecărui popor;
 - (b) sprijinul acordat pentru politicile și măsurile adoptate de autoritățile competente ale TTPM în vederea valorificării resurselor lor umane, a creșterii capacităților proprii de creație și a promovării identităților lor culturale;
 - (c) participarea populației la procesul de dezvoltare;
 - (d) dezvoltarea unei înțelegeri comune și a unui schimb sporit de informații privind aspectele culturale și audiovizuale, prin intermediul dialogului.
2. Prin cooperarea lor, Uniunea și TTPM încearcă să stimuleze schimburile culturale dintre ele prin:
 - (a) cooperarea între sectoarele culturale și creative ale tuturor partenerilor;
 - (b) promovarea circulației lucrărilor culturale și creative, precum și a schimburilor dintre operatori;

- (c) cooperarea în materie de politică pentru a încuraja elaborarea de politici, inovarea, consolidarea audienței și noile modele de afaceri.

Articolul 37

Cooperarea în domeniul audiovizual

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul audiovizualului vizează promovarea producțiilor audiovizuale ale celeilalte părți și poate acoperi următoarele acțiuni:
 - (a) cooperarea și schimburile între industriile de radiodifuziune ale fiecărei părți;
 - (b) încurajarea schimbului de opere audiovizuale;
 - (c) schimbul de informații și de opinii între autoritățile competente cu privire la politicile audiovizuale și de radiodifuziune și la cadrul de reglementare;
 - (d) încurajarea vizitelor și a participării la evenimente internaționale organizate pe teritoriul celeilalte părți, precum și în țări terțe.
2. Operele audiovizuale rezultate din coproducții sunt autorizate să beneficieze de orice sistem de promovare a conținutului cultural local sau regional instituit în Uniune, în TTPM și în statele membre de care acestea sunt legate.

Articolul 38

Arta spectacolului

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul artei spectacolului se poate referi la:

- (a) facilitarea intensificării contactelor dintre practicienii artei spectacolului în domenii precum schimburile profesionale și formarea profesională, inclusiv participarea la audiții, dezvoltarea de rețele și promovarea creării de rețele;
- (b) încurajarea producțiilor comune între producători din unul sau mai multe state membre ale Uniunii și din una sau mai multe țări de peste mări ori din unul sau mai multe teritorii de peste mări și
- (c) încurajarea elaborării de standarde internaționale de tehnologie teatrală și utilizarea de panouri scenografice, inclusiv prin intermediul organismelor de standardizare competente.

Articolul 39

Protecția patrimoniului cultural și a monumentelor istorice

În contextul asocierii, cooperarea în ceea ce privește patrimoniul cultural material și imaterial și monumentele istorice are drept scop să permită promovarea schimburilor de experiență și de cele mai bune practici, prin

- (a) facilitarea schimburilor de experți;
- (b) colaborarea în materie de formare profesională;
- (c) sensibilizarea publicului local și
- (d) consilierea cu privire la protecția monumentelor istorice și a spațiilor protejate și cu privire la legislație și la punerea în aplicare a măsurilor legate de patrimoniu, în special în ceea ce privește integrarea acestuia în viața locală.

Articolul 40

Turismul

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul turismului poate include:

- (a) măsuri vizând definirea, adaptarea și elaborarea unor politici durabile în materie de turism;
- (b) măsuri și acțiuni de dezvoltare și de sprijinire a turismului durabil;
- (c) măsuri vizând integrarea turismului durabil în viața socială, culturală și economică a cetățenilor TTPM.

CAPITOLUL 6

COMBATEREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE

Articolul 41

Combaterea criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției

1. În contextul asocierii, cooperarea în domeniul criminalității organizate poate include:

- (a) dezvoltarea de mijloace inovatoare și eficiente de cooperare polițienească și judiciară, inclusiv cooperarea cu alte părți interesate, cum ar fi societatea civilă, în vederea prevenirii și a combaterii criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției și
- (b) acordarea de sprijin pentru a spori eficiența politicilor TTPM de prevenire și de combatere a criminalității organizate, a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției, precum și de prevenire și de combatere a producției, a distribuției și a traficului de orice tip de stupefiante și de substanțe psihotrope, de prevenire și reducere a consumului de droguri și a efectelor nocive ale drogurilor, ținând seama de activitatea desfășurată de organismele internaționale în aceste domenii, printre altele prin:
 - (i) acțiuni de formare și consolidare a capacităților în materie de prevenire și de combatere a criminalității organizate, inclusiv a traficului de persoane, a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, a terorismului și a corupției;
 - (ii) acțiuni de prevenire, inclusiv în materie de formare, educație și promovare a sănătății, de tratare și reabilitare a consumatorilor de droguri, inclusiv proiecte pentru reintegrarea persoanelor dependente de droguri în viața profesională și în societate;
 - (iii) elaborarea unor măsuri eficiente de asigurare a respectării legii;
 - (iv) asistență tehnică, financiară și administrativă pentru elaborarea de politici și de acte legislative eficiente privind traficul de persoane, încurajând în special campaniile de sensibilizare, mecanismele de sesizare și sistemele de protecție a victimelor, care să implice toate părțile interesate relevante, precum și societatea civilă;
 - (v) asistență tehnică, financiară și administrativă în materie de prevenire, tratare și reducere a efectelor nocive ale consumului de droguri;
 - (vi) asistență tehnică pentru a sprijini elaborarea legislației și a politicii de combatere a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor și

(vii) asistență tehnică și formare profesională pentru a sprijini consolidarea capacităților și pentru a încuraja respectarea standardelor internaționale de combatere a corupției, în special a celor prevăzute în Convenția ONU împotriva corupției.

2. În contextul asocierii, TTPM cooperează cu Uniunea în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, în conformitate cu articolul 70.

PARTEA A III-A

COMERȚUL ȘI COOPERAREA ÎN DOMENIUL COMERȚULUI

TITLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 42

Obiective specifice

Obiectivele generale ale comerțului și ale cooperării în domeniul comerțului dintre Uniune și TTPM sunt:

- (a) promovarea dezvoltării economice și sociale a TTPM prin stabilirea unor relații economice strânse între acestea și Uniune în ansamblul său;
- (b) stimularea integrării efective a TTPM în economia regională și mondială, precum și dezvoltarea comerțului cu bunuri și servicii;
- (c) susținerea TTPM în activitățile de creare a unui climat investițional favorabil pentru sprijinirea dezvoltării sociale și economice a TTPM;
- (d) promovarea stabilității, a integrității și a transparenței sistemului financiar mondial, precum și a bunei guvernante în domeniul fiscal;
- (e) sprijinirea procesului de diversificare a economiilor TTPM;
- (f) sprijinirea capacităților TTPM de a elabora și de a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului lor cu bunuri și servicii;
- (g) sprijinirea capacităților de export și a capacităților comerciale ale TTPM;
- (h) sprijinirea eforturilor depuse de TTPM pentru a-și alinia legislația locală la legislația Uniunii, atunci când este cazul;
- (i) crearea unor posibilități de cooperare specifică și de dialog cu Uniunea privind comerțul și sectoarele care au legătură cu acesta.

TITLUL II DISPOZIȚII PRIVIND COMERȚUL CU BUNURI ȘI SERVICII ȘI DREPTUL DE STABILIRE

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII PRIVIND COMERȚUL CU BUNURI

Articolul 43

Liberul acces al mărfurilor originare

1. Produsele originare din TTPM se importă în Uniune fără plata taxelor la import.

2. Definiția produselor originare și metodele de cooperare administrativă aferente sunt prevăzute în anexa II.

Articolul 44

Restricții cantitative și măsuri cu efect echivalent

1. Uniunea nu aplică importului de produse originare din TTPM restricții cantitative sau măsuri cu efect echivalent.
2. Alineatul (1) nu exclude posibilitatea ca importurile, exporturile sau tranzitul de mărfuri să fie supuse unor interdicții sau unor restricții bazate pe rațiuni de moralitate publică sau de ordine publică, de protecție a sănătății și a vieții oamenilor, animalelor sau plantelor, de protecție a patrimoniului artistic, istoric sau arheologic național, de conservare a resurselor naturale epuizabile sau de protecție a proprietății industriale și comerciale.
3. Interdicțiile sau restricțiile menționate la primul paragraf nu constituie în niciun caz un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată ori o restricție disimulată a comerțului în general.

Articolul 45

Măsuri adoptate de TTPM

1. În ceea ce privește importul de produse originare din Uniune, autoritățile din TTPM pot menține sau pot introduce taxele vamale sau restricțiile cantitative pe care le consideră necesare pentru nevoile lor de dezvoltare.
2. În domeniile reglementate în prezentul capitol, TTPM acordă Uniunii un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil oricărei mari puteri comerciale, astfel cum este definită la alineatul (4).
3. Alineatul (2) nu exclude posibilitatea ca o țară sau un teritoriu de peste mări să acorde altor TTPM sau altor țări în curs de dezvoltare un tratament mai favorabil decât cel acordat Uniunii.
4. În sensul prezentului titlu, noțiunea de „mare putere comercială” înseamnă orice țară dezvoltată, orice țară care reprezintă peste 1 % din exporturile mondiale de mărfuri sau, fără a aduce atingere alineatului (3), orice grup de țări care acționează în mod individual, colectiv sau prin intermediul unui acord de integrare economică și care reprezintă, împreună, peste 1,5 % din exporturile mondiale de mărfuri. Pentru calcularea acestor procentaje se utilizează cele mai recente date oficiale ale OMC privind principalii exportatori din cadrul comerțului mondial cu mărfuri (cu excepția schimburilor comerciale din interiorul Uniunii).
5. Autoritățile din TTPM transmit Comisiei tarifele vamale și lista restricțiilor cantitative pe care le aplică în conformitate cu prezenta decizie. De asemenea, autoritățile din TTPM transmit Comisiei eventualele modificări ulterioare aduse măsurilor respective și data adoptării acestora.

Articolul 46

Nediscriminarea

1. Uniunea nu face nicio discriminare între diferitele TTPM, iar TTPM nu fac nicio discriminare între statele membre.
2. În conformitate cu articolul 64, nu se consideră a fi discriminare punerea în aplicare a dispozițiilor specifice din prezenta decizie și, în special, a articolului 44 alineatul (2), a articolelor 45, 48, 49 și 51, precum și a articolului 58 alineatul (3).

Articolul 47

Condiții privind transportul deșeurilor

1. Transportul deșeurilor între statele membre și TTPM este controlat în conformitate cu dreptul internațional, în special Convenția de la Basel⁴², precum și în conformitate cu dreptul Uniunii. Uniunea sprijină instituirea și dezvoltarea unei cooperări internaționale eficiente în acest domeniu, în vederea protejării mediului înconjurător și a sănătății publice.
2. În ceea ce privește TTPM care nu sunt parte la Convenția de la Basel, în temeiul statutului lor constituțional, autoritățile lor competente adoptă, în cel mai scurt timp, dispozițiile legislative și actele administrative interne necesare pentru punerea în aplicare a conținutului Convenției de la Basel în TTPM în cauză.
3. Statele membre de care TTPM sunt legate încurajează adoptarea de către TTPM a dispozițiilor legislative și a actelor administrative interne necesare pentru punerea în aplicare a actelor legislative relevante ale Uniunii privind deșeurile și expedierea de deșeuri.
4. O țară sau un teritoriu de peste mări și statul membru de care aceasta (acesta) este legat(ă) pot aplica propriile lor proceduri în ceea ce privește exportul de deșeuri provenind din TTPM către statul membru în cauză. În astfel de cazuri, statul membru de care țara sau teritoriul de peste mări este legat(ă) informează Comisia cu privire la legislația aplicabilă, precum și cu privire la orice modificare ulterioară adusă legislației respective.

Articolul 48

Retragerea temporară a preferințelor

În cazul în care consideră că există motive suficiente pentru a pune sub semnul întrebării punerea corectă în aplicare a prezentei decizii, Comisia inițiază consultări cu țara sau teritoriul de peste mări în cauză și cu statul membru cu care aceasta (acesta) are relații speciale, în vederea asigurării punerii în aplicare corespunzătoare a prezentei decizii. În cazul în care consultările nu duc la identificarea unei modalități acceptate de comun acord de punere în aplicare a prezentei decizii, Uniunea poate retrage temporar preferințele acordate TTPM în cauză, în conformitate cu anexa III.

Articolul 49

Măsuri de salvagardare și de supraveghere

Pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a prezentei decizii, Uniunea poate adopta măsurile de salvagardare și de supraveghere prevăzute în anexa IV.

CAPITOLUL 2

DISPOZIȚII PRIVIND COMERȚUL CU SERVICII ȘI DREPTUL DE STABILIRE

Articolul 50

Definiții

În sensul prezentului capitol:

⁴² Convenția de la Basel, semnată la 22 martie 1989, privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora.

- (a) „persoană fizică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări” înseamnă o persoană fizică domiciliată în mod obișnuit într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări, care este resortisant al unui stat membru sau care beneficiază de un statut juridic specific unei țări sau unui teritoriu de peste mări. Această definiție nu aduce atingere drepturilor conferite de cetățenia Uniunii în înțelesul TFUE;
- (b) „persoană juridică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări” înseamnă o persoană juridică dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări care este constituită în conformitate cu legislația aplicabilă în țara sau teritoriul de peste mări în cauză și care își are sediul social, administrația centrală sau punctul de lucru principal în țara sau teritoriul de peste mări în cauză. În cazul în care persoana juridică își are numai sediul social sau administrația centrală în țara sau teritoriul de peste mări în cauză, aceasta nu poate fi considerată ca o persoană juridică a țării sau a teritoriului de peste mări în cauză decât dacă desfășoară o activitate care are o legătură efectivă și continuă cu economia țării respective sau a teritoriului respectiv;
- (c) definițiile respective stabilite în acordurile de integrare economică prevăzute la articolul 51 alineatul (1) se aplică tratamentului acordat între Uniune și TTPM.

Articolul 51

Cel mai favorabil tratament

1. În ceea ce privește măsurile care afectează comerțul cu servicii și dreptul de stabilire în cadrul activităților economice:
 - (a) Uniunea acordă persoanelor fizice și juridice din TTPM un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil persoanelor fizice și juridice similare din orice altă țară terță cu care Uniunea încheie sau a încheiat un acord de integrare economică;
 - (b) o țară sau un teritoriu de peste mări acordă persoanelor fizice și juridice din Uniune un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament aplicabil persoanelor fizice și juridice similare din orice altă mare putere comercială cu care a încheiat un acord de integrare economică după 1 ianuarie 2014.
2. Obligațiile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol nu se aplică tratamentului acordat:
 - (a) în cadrul unei piețe interne sau al unui acord de integrare economică ale cărui părți au obligația de a-și apropia legislațiile într-o măsură substanțială, în vederea eliminării obstacolelor nediscriminatorii din calea dreptului de stabilire și a comerțului cu servicii;
 - (b) în cadrul măsurilor care prevăd recunoașterea calificărilor sau a licențelor. Acest lucru nu aduce atingere măsurilor specifice adoptate de TTPM în temeiul prezentului articol;
 - (c) în temeiul oricărui acord sau regim internațional care se referă integral sau în principal la fiscalitate;
 - (d) în cadrul unor măsuri cărora li se aplică una dintre excepțiile de la clauza națiunii celei mai favorizate, în conformitate cu articolul II.2 din GATS.
3. Nicio dispoziție din prezenta decizie nu împiedică Uniunea, nici TTPM să adopte sau să mențină unele măsuri din motive prudențiale, inclusiv:
 - (a) pentru protecția investitorilor, a deponenților, a titularilor de polițe sau a persoanelor față de care prestatorii de servicii financiare au obligații fiduciare sau
 - (b) pentru asigurarea integrității și a stabilității sistemului financiar al unei părți.
4. În scopul de a promova sau de a sprijini ocuparea forței de muncă la nivel local, autoritățile dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări pot adopta reglementări menite să ajute

persoanele fizice și activitățile locale din țara sau teritoriul de peste mări în cauză. În acest caz, autoritățile din TTPM informează Comisia cu privire la reglementările pe care le adoptă, pentru ca aceasta să poată informa statele membre în acest sens.

TITLUL III DOMENII LEGATE DE COMERȚ

CAPITOLUL 1

COMERȚUL ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

Articolul 52

Abordare generală

Cooperarea în ceea ce privește comerțul și aspectele legate de comerț desfășurate în cadrul asocierii au drept obiectiv să contribuie la o dezvoltare economică, socială și de mediu durabilă. În acest context, actele cu putere de lege și normele administrative naționale aplicabile în TTPM în domeniul mediului sau al muncii nu trebuie relaxate în scopul încurajării comerțului sau a investițiilor.

Articolul 53

Standarde în domeniul mediului și al schimbărilor climatice aplicabile în cadrul comerțului

1. Cooperarea în ceea ce privește comerțul și aspectele legate de comerț desfășurate în cadrul asocierii au drept obiectiv să consolideze susținerea reciprocă a politicilor și a obligațiilor în materie de comerț și de mediu. În acest scop, cooperarea în ceea ce privește aspectele legate de comerț desfășurată în cadrul asocierii ține seama de principiile guvernantei internaționale în materie de mediu și de acordurile multilaterale încheiate în domeniul mediului.
2. Cooperarea în ceea ce privește aspectele legate de comerț vizează susținerea obiectivelor finale ale Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și a punerii în aplicare a Acordului de la Paris. Aceasta poate fi extinsă și la cooperarea referitoare la alte acorduri multilaterale în domeniul mediului legate de comerț, cum ar fi Convenția privind comerțul cu specii pe cale de dispariție.

Articolul 54

Standarde în domeniul muncii aplicabile în cadrul comerțului

1. Asocieria vizează promovarea unor schimburi comerciale care să fie propice pentru ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și pentru asigurarea unei munci decente pentru toți.
2. Standardele fundamentale în domeniul muncii recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt definite în convențiile relevante ale Organizației Internaționale a Muncii, sunt respectate și transpuse în legislație și în practică. Printre aceste standarde în domeniul muncii se numără, în special, respectarea libertății de asociere, garantarea dreptului la negocieri colective, eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie, eliminarea celor mai grave forme de muncă a copiilor, respectarea vârstei minime de încadrare în muncă și nediscriminarea în materie de angajare. TTPM asigură o inspecție eficientă a muncii, măsuri eficiente pentru securitatea și sănătatea în muncă, în conformitate cu convențiile OIM relevante, precum și condiții de muncă decente pentru toți, în ceea ce privește, printre altele, salariile și câștigurile, programul de lucru și alte condiții de muncă.

Articolul 55

Comerțul durabil cu produse pescărești

Asocierea poate include cooperarea în vederea promovării gestionării durabile a stocurilor de pește și în vederea combaterii pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și a combaterii comerțului aferent. Cooperarea în acest domeniu vizează în special:

- (a) facilitarea cooperării dintre TTPM și organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, în special în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare eficace a unor sisteme de control și de inspecție, a unor stimulente și a unor măsuri pentru o gestionare eficace pe termen lung a activităților de pescuit și a ecosistemelor marine;
- (b) promovarea punerii în aplicare a măsurilor de combatere a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și a comerțului aferent în TTPM.

Articolul 56

Comerțul durabil cu lemn

În cadrul asocierii, cooperarea în domeniul comerțului cu lemn vizează promovarea comerțului cu lemn recoltat în mod legal. O astfel de cooperare poate include un dialog pe tema măsurilor de reglementare, precum și un schimb de informații referitoare la măsurile bazate pe piață sau voluntare, cum ar fi certificarea forestieră sau politicile de achiziții ecologice.

Articolul 57

Comerțul și dezvoltarea durabilă

1. În cadrul asocierii, cooperarea în domeniul comerțului și al dezvoltării durabile poate fi urmărită prin:
 - (a) facilitarea și promovarea comerțului atât cu bunuri și servicii de mediu, inclusiv prin elaborarea și punerea în aplicare a legislației locale, cât și cu acele bunuri care contribuie la ameliorarea condițiilor sociale în TTPM, precum și a investițiilor în aceste bunuri și servicii;
 - (b) facilitarea eliminării obstacolelor în calea comerțului sau a investițiilor în ceea ce privește bunurile și serviciile cu o importanță deosebită pentru atenuarea schimbărilor climatice, cum ar fi energia durabilă din surse regenerabile și produsele și serviciile eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin adoptarea unor cadre de politică propice pentru mobilizarea celor mai bune tehnologii disponibile și prin promovarea unor standarde care să răspundă nevoilor ecologice și economice și care să reducă la minimum obstacolele tehnice în calea comerțului;
 - (c) promovarea unui comerț cu bunuri care să contribuie la crearea unor condiții sociale mai bune și a unor practici ecologice solide, inclusiv cu bunuri care fac obiectul unor scheme voluntare de asigurare a durabilității, cum ar fi programele de comerț echitabil și etic, etichetele ecologice și sistemele de certificare a produselor obținute din resurse naturale;
 - (d) promovarea principiilor și a orientărilor recunoscute la nivel internațional în ceea ce privește comportamentul responsabil în afaceri și responsabilitatea socială a întreprinderilor, precum și încurajarea întreprinderilor care își desfășoară activitatea pe teritoriul TTPM să pună în aplicare aceste principii și orientări și să facă schimb de informații și de bune practici.
2. Atunci când elaborează și pun în aplicare măsuri de protecție a mediului sau a condițiilor de muncă ce pot influența comerțul sau investițiile, Uniunea și TTPM iau în considerare informațiile științifice și tehnice disponibile, precum și standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante, inclusiv principiul precauției.

3. Uniunea și TTPM elaborează, introduc și pun în aplicare, în mod transparent, măsuri de protecție a mediului și a condițiilor de muncă pentru a promova schimburile comerciale sau investițiile.

CAPITOLUL 2

ALTE ASPECTE LEGATE DE COMERȚ

Articolul 58

Plățile curente și circulația capitalurilor

1. Nu se restricționează plățile în monedă liber convertibilă în balanța contului curent între rezidenții Uniunii și cei ai TTPM.
2. În ceea ce privește tranzacțiile aferente contului de capital al balanței de plăți, statele membre și autoritățile din TTPM asigură libera circulație a capitalurilor referitoare la investițiile directe în societăți constituite în conformitate cu legislația statului membru-gazdă, a țării-gazdă sau a teritoriului-gazdă și asigură lichidarea sau repatrierea activelor constituite de investițiile respective, precum și a tuturor profiturilor rezultate din acestea.
3. Uniunea și TTPM sunt autorizate să adopte, *mutatis mutandis*, măsurile prevăzute la articolele 64, 65, 66, 75, 143, 144 și 215 din TFUE, conform condițiilor prevăzute în tratat.
4. Autoritățile din TTPM, statul membru în cauză sau Uniunea se informează reciproc, fără întârziere, cu privire la astfel de măsuri și prezintă, cât mai curând posibil, un calendar al eliminării acestora.

Articolul 59

Politicile în domeniul concurenței

TTPM adoptă sau mențin o legislație în domeniul concurenței care să se aplice tuturor întreprinderilor, în toate sectoarele economiei, și care să abordeze, în mod eficace, toate practicile enumerate mai jos:

1. acordurile orizontale și verticale dintre întreprinderi, deciziile asociațiilor de întreprinderi și practicile concertate care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restricționarea sau denaturarea concurenței;
2. abuzurile de poziție dominantă ale uneia sau mai multor întreprinderi;
3. concentrările dintre întreprinderi, care ar împiedica în mod semnificativ concurența efectivă, în special ca urmare a creării sau a consolidării unei poziții dominante și
4. ajutoarele acordate de către o țară sau un teritoriu de peste mări prin intermediul resurselor de stat care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi, în măsura în care aceste ajutoare au un efect negativ semnificativ asupra schimburilor comerciale sau a investițiilor.

Articolul 60

Protecția drepturilor de proprietate intelectuală

1. Se asigură un nivel adecvat și eficace de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv a mijloacelor de asigurare a respectării unor astfel de drepturi, în concordanță cu cele mai ridicate standarde internaționale, în vederea reducerii, atunci când este cazul, a denaturărilor și a obstacolelor în calea comerțului bilateral.

2. În cadrul asocierii, cooperarea în acest domeniu poate viza elaborarea unor acte cu putere de lege și a unor norme administrative pentru protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, pentru prevenirea abuzului de aceste drepturi de către titularii lor și a încălcării drepturilor respective de către concurenți, precum și pentru sprijinirea organizațiilor regionale de proprietate intelectuală însărcinate cu asigurarea respectării drepturilor și cu protecția acestora, inclusiv cu formarea personalului.

Articolul 61

Bariere tehnice în calea comerțului

Asocierea poate include cooperarea în domenii precum reglementarea tehnică pentru bunuri, standardizarea, evaluarea conformității, acreditarea, supravegherea pieței și asigurarea calității, în vederea eliminării barierelor tehnice inutile în calea comerțului dintre Uniune și TTPM și a reducerii diferențelor în domeniile respective.

Articolul 62

Politica de protecție a consumatorilor, protecția sănătății consumatorilor și comerțul

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul politicii de protecție a consumatorilor, al protecției sănătății consumatorilor și al comerțului poate cuprinde elaborarea unor acte cu putere de lege și a unor norme administrative în sectorul politicii de protecție a consumatorilor și al protecției sănătății consumatorilor, în vederea evitării barierelor inutile în calea comerțului.

Articolul 63

Măsuri sanitare și fitosanitare

În contextul asocierii, cooperarea în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare vizează:

- (a) facilitarea comerțului dintre Uniune și TTPM în ansamblu și dintre TTPM și țările terțe, protejând, totodată, sănătatea și viața oamenilor, a animalelor și a plantelor în conformitate cu Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare („Acordul SPS al OMC”);
- (b) abordarea chestiunilor care țin de comerț, apărute ca urmare a aplicării măsurilor sanitare și fitosanitare;
- (c) asigurarea transparenței în ceea ce privește măsurile sanitare și fitosanitare aplicabile în schimburile comerciale dintre Uniune și TTPM;
- (d) promovarea armonizării măsurilor cu standardele internaționale, în conformitate cu Acordul SPS al OMC;
- (e) sprijinirea participării efective a TTPM în organizațiile care stabilesc standardele sanitare și fitosanitare internaționale;
- (f) promovarea consultărilor și a schimburilor între TTPM și institutele și laboratoarele europene;
- (g) instituirea și consolidarea capacității tehnice a TTPM de a pune în aplicare și de a monitoriza măsuri sanitare și fitosanitare;
- (h) promovarea transferului tehnologic și a schimbului rapid de informații în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare.

Articolul 64

Interzicerea măsurilor protecționiste

Dispozițiile capitolului 1 și ale prezentului capitol nu trebuie să constituie nici un mijloc de discriminare arbitrară, nici o restricție disimulată a comerțului.

CAPITOLUL 3

ASPECTE MONETARE ȘI FISCALE

Articolul 65

Clauza de exceptare fiscală

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 66, tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate acordat în conformitate cu prezenta decizie nu se aplică avantajelor fiscale pe care statele membre sau autoritățile din TPPM și le oferă sau și le pot oferi în viitor în temeiul acordurilor de evitare a dublei impuneri sau al altor acorduri fiscale ori al legislației fiscale naționale în vigoare.
2. Prezenta decizie nu permite nicio interpretare prin care s-ar înțelege că împiedică adoptarea sau asigurarea respectării vreunei măsuri de prevenire a fraudei sau a evaziunii fiscale, în temeiul dispozițiilor fiscale ale acordurilor privind evitarea dublei impuneri sau ale altor acorduri fiscale ori ale legislației fiscale naționale în vigoare.
3. Prezenta decizie nu permite nicio interpretare prin care s-ar înțelege că împiedică autoritățile competente, atunci când acestea aplică dispozițiile relevante ale legislației lor fiscale, să facă distincția între contribuabili care nu se află într-o situație identică, în special în ceea ce privește locul lor de reședință sau locul în care este investit capitalul lor.

Articolul 66

Regimul fiscal și vamal al contractelor finanțate de Uniune

1. TPPM aplică în cazul contractelor finanțate de Uniune un regim fiscal și vamal nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil dintre regimurile aplicate de TPPM statelor membre de care sunt legate ori statelor care beneficiază de un tratament pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate sau organizațiilor internaționale de dezvoltare cu care au relații.
2. Fără a aduce atingere alineatului (1), contractele finanțate de Uniune fac obiectul următorului regim:
 - (a) pentru aceste contracte nu se percep, în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mari, taxe de timbru sau de înregistrare, nici taxe fiscale cu efect echivalent, indiferent dacă acestea există deja sau urmează să fie instituite în viitor; cu toate acestea, contractele în cauză se înregistrează în conformitate cu legislația în vigoare în TPPM, iar înregistrarea poate implica perceperea unei taxe aferente serviciului prestat;
 - (b) profitul și/sau veniturile rezultate din executarea acestor contracte sunt impozabile în conformitate cu regimul fiscal intern al țării beneficiare sau al teritoriului beneficiar de peste mări, cu condiția ca persoanele fizice sau persoanele juridice care au realizat profitul și/sau

veniturile respective să aibă un sediu permanent în țara sau teritoriul de peste mări în cauză ori ca durata executării contractului să depășească șase luni;

- (c) întreprinderile care trebuie să importe echipamente pentru executarea contractelor de lucrări beneficiază, la cerere, de regimul de admitere temporară, astfel cum este definit de legislația țării beneficiare sau a teritoriului beneficiar de peste mări, în ceea ce privește echipamentele respective;
 - (d) echipamentele profesionale necesare îndeplinirii sarcinilor prevăzute în contractele de servicii se admit temporar în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări, fără plata taxelor fiscale, a taxelor la import, a taxelor vamale și a altor taxe cu efect echivalent, atunci când aceste taxe nu reprezintă contravaloarea unui serviciu prestat;
 - (e) importurile realizate în temeiul unor contracte de furnizare de produse se admit în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări fără plata taxelor fiscale, a taxelor la import, a taxelor vamale sau a altor taxe cu efect echivalent. Contractul pentru furnizarea de produse provenind din țara sau teritoriul de peste mări în cauză se încheie pe baza prețului franco fabrică al produselor, la care se pot adăuga eventuale taxe fiscale interne aplicabile produselor respective în țara sau în teritoriul de peste mări în cauză;
 - (f) combustibilii, lubrifianții și lianții hidrocarbonați, precum și toate materialele utilizate la executarea contractelor de lucrări se consideră că au fost achiziționate pe piața locală și fac obiectul regulilor fiscale aplicabile în temeiul legislației în vigoare în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări;
 - (g) efectele și obiectele importate pentru uzul personal sau casnic al persoanelor fizice, altele decât cele recrutate local, însărcinate cu îndeplinirea unor sarcini definite într-un contract de servicii, și pentru uzul membrilor familiilor acestora sunt scutite de taxe vamale sau de taxe la import, de impozite și de alte taxe fiscale cu efect echivalent, în limitele legislației în vigoare în țara beneficiară sau în teritoriul beneficiar de peste mări.
3. Aspectele contractuale care nu sunt reglementate la alineatele (1) și (2) se supun legislației TTPM în cauză.

CAPITOLUL 4

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII COMERCIALE

Articolul 67

Abordare generală

Pentru a se asigura că TTPM obțin avantajele maxime în temeiul dispozițiilor prezentei decizii și că acestea pot participa în condiții optime la piața internă a Uniunii, precum și la piețele regionale, subregionale și internaționale, asocierea vizează să contribuie la dezvoltarea capacităților comerciale ale TTPM prin:

- (a) mărirea nivelului de competitivitate, autonomie și reziliență economică a TTPM, prin diversificarea ofertei și prin sporirea valorii și a volumului comerțului cu bunuri și servicii al TTPM, precum și prin consolidarea capacității TTPM de a atrage investiții private în diverse sectoare ale activității economice;
- (b) îmbunătățirea cooperării între TTPM și țările învecinate în ceea ce privește comerțul cu bunuri și servicii și dreptul de stabilire.

Articolul 68

Dialogul, cooperarea și dezvoltarea capacităților în domeniul comercial

În contextul asocierii, inițiativele în materie de dialog, cooperare și dezvoltare a capacităților în domeniul comercial pot include:

- (a) consolidarea capacităților TTPM de a defini și de a pune în aplicare politicile necesare pentru dezvoltarea comerțului cu bunuri și servicii;
- (b) încurajarea eforturilor depuse de TTPM pentru a institui cadre juridice, de reglementare și instituționale adecvate, precum și procedurile administrative necesare;
- (c) promovarea dezvoltării sectorului privat, în special a IMM-urilor;
- (d) facilitarea dezvoltării de piețe și produse, inclusiv îmbunătățirea calității produselor;
- (e) contribuirea la dezvoltarea resurselor umane și a competențelor profesionale relevante pentru comerțul cu bunuri și servicii;
- (f) îmbunătățirea capacității intermediarilor comerciali de a furniza întreprinderilor din TTPM servicii relevante pentru activitățile lor de export, cum ar fi informații privind piața;
- (g) contribuirea la crearea unui climat economic favorabil investițiilor.

CAPITOLUL 5

COOPERAREA ÎN DOMENIUL SERVICIILOR FINANCIARE ȘI AL FISCALITĂȚII

Articolul 69

Cooperarea în domeniul serviciilor financiare internaționale

În scopul de a promova stabilitatea, integritatea și transparența sistemului financiar mondial, asocierea poate presupune și o cooperare în domeniul serviciilor financiare internaționale. Această cooperare se poate referi la:

- (a) furnizarea unei protecții eficiente și adecvate a investitorilor și a altor consumatori de servicii financiare;
- (b) prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului;
- (c) promovarea cooperării între diferiți actori ai sistemului financiar, inclusiv autorități de reglementare și de supraveghere;
- (d) crearea unor mecanisme independente și eficiente pentru supravegherea serviciilor financiare.

Articolul 70

Standarde internaționale în domeniul serviciilor financiare

Uniunea și TTPM depun toate eforturile pentru a asigura implementarea și aplicarea pe teritoriul lor a standardelor convenite la nivel internațional în materie de reglementare și de supraveghere a sectorului serviciilor financiare și pentru combaterea fraudei fiscale și a evaziunii fiscale. Printre aceste standarde recunoscute la nivel internațional se numără „Principiile de bază pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar” ale Comitetului de la Basel, „Principiile de bază în asigurări” ale Asociației internaționale a organismelor de supraveghere a asigurărilor, „Obiectivele și principiile de reglementare a valorilor mobiliare” ale Organizației Internaționale a Comisiilor de Valori Mobiliare,

„Acordul privind schimbul de informații în domeniul fiscal” al OCDE, „Declarația privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale” a G20, „Atributele-cheie ale regimurilor eficiente de rezoluție a instituțiilor financiare” ale Consiliului pentru Stabilitate Financiară.

TTPM adoptă sau mențin un cadru juridic propice pentru a preveni utilizarea sistemelor lor financiare în scopul spălării banilor și al finanțării terorismului, ținând seama în special de instrumentele de care dispun organismele internaționale ce acționează în acest domeniu, cum ar fi „Standardele internaționale privind combaterea spălării banilor, a finanțării terorismului și a proliferării – Recomandările GAFI” ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională.

Atunci când Comisia Europeană emite decizii prin care autorizează un stat membru să încheie un acord cu o țară sau cu un teritoriu de peste mări în vederea efectuării unui transfer de fonduri între respectiva țară sau respectivul teritoriu de peste mări și statul membru de care aceasta (acesta) este legat(ă), transferul de fonduri beneficiază de același tratament precum cel aplicat unui transfer de fonduri efectuat în interiorul Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2015/847 privind transferurile de fonduri, iar respectiva țară sau respectivul teritoriu de peste mări respectă dispozițiile regulamentului menționat anterior.

Prezentul articol nu aduce atingere articolului 155 din Regulamentul financiar.

Articolul 71

Cooperarea în domeniul fiscal

Uniunea și TTPM recunosc principiile bunei guvernante în domeniul fiscal și se angajează să le pună în aplicare în mod eficiente, printre acestea numărându-se standardele la nivel mondial privind transparența și schimbul de informații, impozitarea echitabilă și standardele minime pentru combaterea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor. Acestea vor promova buna guvernanta în materie de fiscalitate, vor îmbunătăți cooperarea internațională în domeniul fiscal și vor facilita colectarea veniturilor fiscale.

PARTEA A IV-A

COOPERAREA FINANCIARĂ

CAPITOLUL 1

PRINCIPII

Articolul 72

Resursele financiare

Uniunea contribuie la realizarea obiectivelor generale ale asocierii furnizând:

- (a) resurse financiare corespunzătoare și asistență tehnică adecvată, în vederea consolidării capacităților TTPM de a elabora și de a pune în aplicare cadre strategice și de reglementare;
- (b) finanțare pe termen lung, în vederea promovării creșterii în sectorul privat;
- (c) după caz, alte programe ale Uniunii pot contribui la acțiunile instituite în temeiul prezentei decizii, cu condiția ca respectivele contribuții să nu acopere aceleași costuri. Prezenta decizie poate contribui, de asemenea, la măsurile instituite în cadrul altor programe ale Uniunii, cu condiția ca respectivele contribuții să nu acopere aceleași costuri. În astfel de cazuri, programul de lucru care acoperă respectivele acțiuni stabilește care set de norme este aplicabil.

Articolul 73

Buget

1. Pachetul financiar aferent programului pentru perioada 2021-2027 se stabilește la 500 000 000 EUR în prețuri curente.
2. Repartizarea orientativă a sumei menționate la alineatul (1) este prezentată în detaliu în anexa I.
3. Suma menționată la alineatul (1) nu aduce atingere aplicării dispozițiilor care asigură flexibilitatea în Regulamentul [noul Regulament privind cadrul financiar multianual], [Regulamentul (UE) nr. [...]] și Regulamentul financiar.

Articolul 74

Definiții

În sensul prezentei părți, se aplică următoarele definiții:

- (a) „ajutoare programabile” înseamnă ajutoarele nerambursabile acordate TTPM, în vederea finanțării strategiilor teritoriale, regionale și intraregionale și a priorităților stabilite în documentele de programare;
- (b) „programare” înseamnă procesul de organizare, de luare a deciziilor și de alocare a resurselor financiare indicative destinate punerii în aplicare, pe o bază multianuală și într-unul dintre domeniile prevăzute în partea a II-a a prezentei decizii, a acțiunilor necesare pentru realizarea obiectivelor asocierii în materie de dezvoltare durabilă a TTPM;

- (c) „document de programare” înseamnă documentul în care sunt stabilite strategia, prioritățile și regimurile TTPM și care transpune, în mod eficace și eficient, obiectivele și țintele TTPM în materie de dezvoltare durabilă, pentru a urmări obiectivele asocierii;
- (d) „planuri de dezvoltare” înseamnă un set coerent de operațiuni definite și finanțate exclusiv de TTPM în cadrul propriilor lor politici și strategii de dezvoltare, precum și operațiunile convenite între o anumită țară sau un anumit teritoriu de peste mări și statul membru de care aceasta (acesta) este legat(ă);
- (e) „alocare teritorială” înseamnă suma alocată fiecărei țări sau fiecărui teritoriu de peste mări pentru ajutorul programabil în vederea finanțării strategiilor și a priorităților teritoriale stabilite în documentele de programare;
- (f) „alocare regională” înseamnă suma alocată pentru ajutorul programabil în vederea finanțării strategiilor de cooperare regională sau a priorităților regionale, care sunt comune mai multor TTPM și sunt stabilite în documentele de programare;
- (g) „alocare intraregională” înseamnă suma – din cadrul alocării regionale – alocată pentru ajutorul programabil în vederea finanțării strategiilor și a priorităților de cooperare intraregională care implică cel puțin o țară sau un teritoriu de peste mări și una sau mai multe regiuni ultraperiferice prevăzute la articolul 349 din TFUE și/sau unul sau mai multe state ACP și/sau unul sau mai multe state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP.

Articolul 75

Principiile cooperării financiare

1. Asistența financiară oferită de Uniune se bazează pe principiile parteneriatului, asumării, alinierii la sistemele teritoriale, complementarității și subsidiarității.
2. Operațiunile finanțate în cadrul prezentei decizii pot lua forma unor ajutoare programabile sau neprogramabile.
3. Asistența financiară oferită de Uniune:
 - (a) este pusă în aplicare cu respectarea caracteristicilor geografice, sociale și culturale ale fiecărei țări și ale fiecărui teritoriu de peste mări în parte, precum și a potențialului specific acestora;
 - (b) asigură acordarea resurselor în mod previzibil și periodic;
 - (c) este flexibilă și adaptată situației fiecărei țări sau fiecărui teritoriu de peste mări în parte și
 - (d) ține seama pe deplin de competențele instituționale, juridice și financiare ale fiecărui partener.
4. Autoritățile din țara sau teritoriul de peste mări în cauză sunt responsabile de punerea în aplicare a operațiunilor, fără a aduce atingere competențelor Comisiei de a asigura o bună gestiune financiară în ceea ce privește utilizarea fondurilor Uniunii.

CAPITOLUL 2

DISPOZIȚII SPECIFICE PRIVIND COOPERAREA FINANCIARĂ

Articolul 76

Obiect și domeniu de aplicare

În cadrul strategiei și al priorităților stabilite la nivel local sau regional de țara sau teritoriul de peste mări în cauză, se poate acorda sprijin financiar pentru:

- (a) politicile și reformele sectoriale, precum și pentru proiectele care sunt compatibile cu acestea;
- (b) dezvoltarea instituțională, consolidarea capacităților și integrarea aspectelor legate de mediu;
- (c) asistență tehnică.

Articolul 77

Dezvoltarea capacităților

1. Asistența financiară poate contribui, printre altele, la sprijinirea TTPM în vederea dezvoltării capacităților necesare pentru definirea, punerea în aplicare și monitorizarea strategiilor teritoriale și/sau regionale, precum și a acțiunilor necesare în vederea realizării obiectivelor generale în domeniile de cooperare prevăzute în partea a II-a și în partea a III-a.
2. Uniunea sprijină eforturile depuse de TTPM în ceea ce privește dezvoltarea unor date statistice fiabile în aceste domenii.
3. Uniunea poate sprijini TTPM în eforturile lor de îmbunătățire a comparabilității indicatorilor lor macroeconomici.

Articolul 78

Asistență tehnică

1. La inițiativa Comisiei, finanțarea acordată de Uniune poate acoperi cheltuielile de sprijin pentru punerea în aplicare a prezentei decizii și pentru atingerea obiectivelor sale, inclusiv cheltuielile de sprijin administrativ legate de activitățile de pregătire, urmărire, monitorizare, control, auditare și evaluare necesare pentru această punere în aplicare, precum și cheltuielile de la sediul central și cele aferente delegațiilor Uniunii pentru sprijinul administrativ necesar derulării programului, precum și pentru gestionarea operațiunilor finanțate în temeiul prezentei decizii, inclusiv a acțiunilor de informare și de comunicare, și pentru gestionarea sistemelor informatice și tehnologice ale întreprinderilor.
2. La inițiativa TTPM, se pot finanța studii sau măsuri de asistență tehnică legate de punerea în aplicare a activităților prevăzute în documentele de programare. Comisia poate decide să finanțeze astfel de acțiuni fie din ajutorul programabil, fie din pachetul financiar alocat pentru măsurile de cooperare tehnică.

CAPITOLUL 3

PUNEREA ÎN APLICARE A COOPERĂRII FINANCIARE

Articolul 79

Principiu general

Cu excepția cazului în care se specifică altfel în prezenta decizie, asistența financiară din partea Uniunii este implementată în conformitate cu obiectivele și principiile prezentei decizii, cu Regulamentul financiar și cu [Regulamentul privind IVCDCl], în special titlul II, capitolul I, cu excepția articolului 13, a articolului 14 alineatele (1) și (4) și a articolului 15, capitolul III, cu excepția articolului 21 alineatul (1), alineatul (2) literele (a) și (b) și alineatul (3) și capitolul V, cu excepția articolului 31 alineatele (1), (4), (6) și (9) și a articolului 32 alineatul (3). Procedura prevăzută la articolul 80 din prezenta decizie nu se aplică acelor cazuri menționate la articolul 21 alineatul (2) litera (c) din [Regulamentul privind IVCDCl].

Articolul 80

Adoptarea programelor indicative multianuale, precum și a planurilor de acțiune și a măsurilor aferente

Comisia adoptă, în temeiul prezentei decizii, sub forma unor „documente unice de programare”, programele indicative multianuale, astfel cum sunt menționate la articolul 12 din [Regulamentul privind IVCDCI], alături de planurile de acțiune și măsurile aferente menționate la articolul 19 din [Regulamentul privind IVCDCI], în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 88 alineatul (5) din prezenta decizie. Procedura se aplică, de asemenea, în cazul revizuirilor menționate la articolul 14 alineatul (3) din [Regulamentul privind IVCDCI] care au efectul de a modifica în mod semnificativ conținutul programului indicativ multianual.

În ceea ce privește Groenlanda, planurile de acțiune și măsurile prevăzute la articolul 19 din [Regulamentul privind IVCDCI] pot fi adoptate separat de programele indicative multianuale.

Articolul 81

Eligibilitatea pentru finanțare teritorială

1. Autoritățile publice din TTPM sunt eligibile pentru a beneficia de sprijinul financiar prevăzut în prezenta decizie.
2. Sub rezerva acordului autorităților din TTPM în cauză, următoarele entități sau organisme sunt, de asemenea, eligibile pentru a beneficia de sprijinul financiar prevăzut în prezenta decizie:
 - (a) agenții publice sau semipublice active la nivel local, național și/sau regional, ministere sau autorități locale din TTPM și, în special, instituțiile financiare și băncile de dezvoltare ale acestora;
 - (b) societăți și întreprinderi din TTPM și din cadrul unor grupuri regionale;
 - (c) societăți și întreprinderi dintr-un stat membru, pentru a li se permite, în plus față de contribuția proprie, să întreprindă proiecte productive într-o țară sau într-un teritoriu de peste mări;
 - (d) intermediari financiari din TTPM sau din Uniune, care promovează și finanțează investiții private în TTPM și
 - (e) actori ai cooperării descentralizate și alți actori neguvernamentali din TTPM și din Uniune, pentru a li se permite să întreprindă proiecte și programe economice, culturale, sociale și educative în TTPM, în cadrul cooperării descentralizate prevăzute la articolul 12 din prezenta decizie.

Articolul 82

Eligibilitatea pentru finanțare regională

1. O alocare regională poate fi utilizată pentru operațiuni de care beneficiază și în care sunt implicate:
 - (a) două sau mai multe TTPM, indiferent de poziția lor geografică;
 - (b) TTPM și Uniunea în ansamblu;
 - (c) două sau mai multe TTPM, indiferent de poziția lor geografică și cel puțin unul/una dintre următoarele:
 - (i) una sau mai multe regiuni ultraperiferice prevăzute la articolul 349 din TFUE;

- (ii) unul sau mai multe state ACP și/sau unul sau mai multe state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP;
 - (iii) unul sau mai multe organisme regionale din care fac parte TTPM;
 - (v) una sau mai multe entități, autorități sau alte organisme din cel puțin o țară sau un teritoriu de peste mări, care sunt membre ale unei GECT în conformitate cu articolul 8 din prezenta decizie, una sau mai multe regiuni ultraperiferice și unul sau mai multe state ACP învecinate și/sau unul sau mai multe state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP.
2. În cadrul alocării regionale menționate la articolul 74, o alocare intraregională poate fi utilizată pentru operațiuni de care beneficiază și în care sunt implicate:
- (a) unul ori mai multe TTPM și una sau mai multe regiuni ultraperiferice prevăzute la articolul 349 din TFUE;
 - (b) unul ori mai multe TTPM și unul sau mai multe state ACP învecinate și/sau state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP;
 - (c) unul ori mai multe TTPM, una sau mai multe regiuni ultraperiferice și unul sau mai multe state ACP și/sau state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP;
 - (d) două sau mai multe organisme regionale din care fac parte TTPM;
 - (e) una sau mai multe entități, autorități sau alte organisme din cel puțin o țară sau un teritoriu de peste mări, care sunt membre ale unei GECT în conformitate cu articolul 8 din prezenta decizie, una sau mai multe regiuni ultraperiferice și unul sau mai multe state ACP învecinate și/sau unul sau mai multe state ori teritorii care nu aparțin grupului ACP.
3. Creditele menite să permită participarea statelor ACP, a regiunilor ultraperiferice și a altor țări și teritorii la programele de cooperare regională aferente TTPM constituie fonduri suplimentare față de cele alocate TTPM în temeiul prezentei decizii.
4. Participarea statelor ACP, a regiunilor ultraperiferice și a altor țări la programele instituite în temeiul prezentei decizii este luată în considerare numai în măsura în care:
- (a) există dispoziții echivalente în cadrul programelor relevante ale Uniunii sau în cadrul programelor de finanțare relevante ale țărilor și teritoriilor terțe care nu sunt acoperite de programe ale Uniunii; și
 - (b) este respectat principiul proporționalității.

Articolul 83

Eligibilitatea pentru alte programe ale Uniunii

1. Persoanele fizice dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări, astfel cum sunt definite la articolul 50, și, dacă este cazul, organismele și instituțiile publice și/sau private relevante dintr-o țară sau dintr-un teritoriu de peste mări sunt eligibile pentru a participa la programele Uniunii și pentru a beneficia de finanțare în cadrul acestora, sub rezerva normelor și a obiectivelor programelor și sub rezerva unor eventuale regimuri aplicabile statului membru de care țara respectivă sau teritoriul respectiv de peste mări este legat(ă).
2. TTPM sunt, de asemenea, eligibile pentru a beneficia de sprijinul acordat în temeiul programelor și al instrumentelor Uniunii pentru cooperarea cu alte țări, cum ar fi [Regulamentul privind IVCDCl], sub rezerva normelor, a obiectivelor și a regimurilor acestor programe.

3. TTPM informează Comisia cu privire la această participare la programele Uniunii, în fiecare an, începând cu anul 2022.

Articolul 84

Raportare

Comisia examinează progresele înregistrate în punerea în aplicare a asistenței financiare acordate TTPM în temeiul prezentei decizii și prezintă un raport Consiliului, în fiecare an, începând cu anul 2022, cu privire la punerea în aplicare și la rezultatele respectivei cooperări financiare. Raportul este transmis Parlamentului European, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

Articolul 85

Controale financiare

1. Responsabilitatea principală în ceea ce privește controlul financiar al fondurilor acordate de Uniune le revine TTPM. Acest control se efectuează, după caz, în coordonare cu statul membru de care țara respectivă sau teritoriul respectiv de peste mări este legat(ă), în conformitate cu legislația națională aplicabilă.
2. Comisia are următoarele responsabilități:
 - (a) să asigure existența și buna funcționare, în TTPM în cauză, a unor sisteme de gestiune și de control menite să garanteze o utilizare corectă și eficace a fondurilor Uniunii și
 - (b) în cazul unor nereguli, să recomande sau să solicite aplicarea unor măsuri de remediere prin care să se corecteze neregulile respective și eventualele deficiențe de gestiune constatate.
3. Pe baza unor acorduri administrative, Comisia, TTPM și, dacă este cazul, statul membru de care TTPM respective sunt legate cooperează în cadrul unor întâlniri anuale sau bianuale pentru a coordona programele, metodologiile și efectuarea controalelor.
4. În ceea ce privește corecțiile financiare:
 - (a) responsabilitatea depistării și a corectării neregulilor financiare le revine în principal TTPM în cauză;
 - (b) cu toate acestea, în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către țara sau teritoriul de peste mări în cauză, Comisia intervine dacă țara respectivă sau teritoriul respectiv de peste mări nu reușește să remedieze situația și în cazul eșecului unei întâlniri de conciliere, pentru a reduce sau a retrage soldul alocației globale corespunzătoare deciziei de finanțare a documentului de programare.

PARTEA A V-A

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 86

Delegarea de competențe către Comisie

Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 87, pentru a modifica anexele II, III și IV, cu scopul de a integra evoluțiile tehnologice și schimbările intervenite în legislația vamală și comercială.

Pentru a se asigura evaluarea eficace a progreselor prezentei decizii în direcția realizării obiectivelor fixate, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate, în conformitate cu articolul 87, pentru a modifica dispozițiile articolului 3 din anexa I în vederea revizuirii sau a completării indicatorilor, atunci când este necesar, precum și în vederea adăugării de dispoziții în prezenta decizie privind instituirea unui cadru de monitorizare și de evaluare.

Articolul 87

Exercitarea delegării de competențe

1. Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
2. Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 86 este conferită Comisiei pe o perioadă de cinci ani, începând cu 1 ianuarie 2021. Comisia întocmește un raport privind delegarea de competențe cel târziu cu nouă luni înainte de încheierea perioadei de cinci ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Consiliul se opune prelungirii respective cel târziu cu trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.
3. Delegarea de competențe menționată la articolul 86 poate fi revocată în orice moment de către Consiliu. Decizia de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
4. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia adresează o notificare Consiliului.
5. Un act delegat adoptat în temeiul articolului 86 intră în vigoare numai în cazul în care Consiliul nu a formulat obiecții în termen de două luni de la data la care actul i-a fost notificat sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Consiliul a informat Comisia că nu va formula obiecții. Termenul în cauză se prelungește cu două luni la inițiativa Consiliului.

Articolul 88

Procedura comitetului

1. Comisia este sprijinită de un comitet („Comitetul TTPM”). Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011⁴³.

⁴³ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie, JO L 55, 28.2.2011, p. 13.

2. În scopul articolului 10 alineatul (6) și al articolului 16 alineatul (8) din anexa II, Comisia este sprijinită de Comitetul Codului vamal instituit prin articolul 285 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁴. Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
3. În sensul articolului 2 din anexa III și al articolelor 5 și 6 din anexa IV, Comisia este sprijinită de Comitetul instituit prin articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 260/2009 al Consiliului⁴⁵. Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
4. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
5. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
6. În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, coroborat cu articolul 4 din respectivul regulament.
7. În cazul în care avizul comitetului trebuie obținut prin procedură scrisă, procedura se încheie fără rezultat dacă, înainte de expirarea termenului de trimitere a avizului, acest lucru este hotărât de președintele comitetului sau solicitat de o majoritate simplă a membrilor comitetului.

Articolul 89

Informare, comunicare și publicitate

1. În temeiul prezentei decizii, destinatarii fondurilor Uniunii recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării Uniunii, în special în cazul promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, oferind informații coerente, concrete și proporționale adresate unor categorii de public diverse, printre care mass-media și publicul larg.
2. Comisia implementează acțiuni de informare și comunicare privind programul, acțiunile și rezultatele sale. Resursele financiare alocate programului contribuie, de asemenea, la comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, în măsura în care acestea sunt legate de obiectivele prevăzute la articolul 3.

Articolul 90

Clauza aferentă Serviciului European de Acțiune Externă

Prezenta decizie se aplică în conformitate cu Decizia 2010/427/UE a Consiliului⁴⁶.

Articolul 91

Abrogare și dispoziții tranzitorii

1. Decizia 2013/755/UE a Consiliului se abrogă începând cu 1 ianuarie 2021.

⁴⁴ Regulamentul (CE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, JO L 269, 10.10.2013, p. 1.

⁴⁵ Regulamentul (CE) nr. 260/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind regimul comun aplicabil importurilor, JO L 84, 31.3.2009, p. 1.

⁴⁶ Decizia 2010/427/UE a Consiliului din 26 iulie 2010 privind organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă, JO L 201, 3.8.2010, p. 30.

2. Prezenta decizie nu afectează continuarea sau modificarea acțiunilor vizate, înainte de încheierea lor, în temeiul Deciziei 2013/755/UE a Consiliului, care continuă să se aplice acțiunilor vizate până la încheierea lor.
3. Pachetul financiar aferent programului poate include, de asemenea, cheltuieli de asistență tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția de la măsurile adoptate în cadrul programului anterior, și anume Decizia 2013/755/UE a Consiliului, la programul actual.
4. Dacă este necesar, pot fi introduse în buget credite pentru perioada de după 2027, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 78 și pentru a permite gestionarea acțiunilor nefinalizate până la 31 decembrie 2027.

Articolul 92

Intrarea în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

- 1.1. Titlul propunerii/inițiativei
- 1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză (*clusterul de programe*)
- 1.3. Natura propunerii/inițiativei
- 1.4. Motivele propunerii/inițiativei
- 1.5. Durata și impactul financiar
- 1.6. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)

2. MĂSURI DE GESTIUNE

- 2.1. Norme în materie de monitorizare și de raportare
- 2.2. Sistemul de gestiune și de control
- 2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

- 3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)
- 3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor
 - 3.2.1. *Sinteza impactului estimat asupra cheltuielilor*
 - 3.2.2. *Impactul estimat asupra creditelor cu caracter administrativ*
 - 3.2.3. *Contribuțiile terților*
- 3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Decizia privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia de asociere peste mări”)

1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză (*clusterul de programe*)

Decizia este rezultatul fuzionării dintre actuala Decizie de asociere peste mări (Decizia 2013/755/UE) și actuala Decizie privind Groenlanda (Decizia 2014/137/UE).

Domeniul de politică vizat este următorul:

15. Acțiunea externă

15.05. Țările și teritoriile de peste mări (inclusiv Groenlanda).

1.3. Propunerea/inițiativa se referă la:

o acțiune nouă

o acțiune nouă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare⁴⁷

prelungirea unei acțiuni existente

o fuziune sau o redirecționare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.4. Motivele propunerii/inițiativei

1.4.1. Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

Obiectivul pe termen lung al instrumentului este promovarea dezvoltării economice și sociale a TTPM și stabilirea de relații economice strânse între acestea și Uniune, în ansamblu. Asocierea urmărește realizarea, pe termen scurt, a acestui obiectiv, prin consolidarea competitivității TTPM, creșterea rezilienței TTPM, reducerea vulnerabilității acestora în domeniul economic și al mediului, precum și prin promovarea cooperării dintre TTPM și alți parteneri.

1.4.2. Valoarea adăugată a implicării Uniunii (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentului punct, „valoarea adăugată a implicării Uniunii” reprezintă valoarea rezultată din intervenția Uniunii care depășește valoarea ce ar fi fost creată de simpla intervenție a statelor membre.

Motivele acțiunii la nivel european (*ex ante*)

Țările și teritoriile de peste mări („TTPM”) sunt asociate la Uniunea Europeană încă de la intrarea în vigoare, în 1958, a Tratatului de la Roma. Asocierea TTPM cu Uniunea rezultă din relațiile constituționale pe care aceste țări și teritorii le au cu trei state membre. TTPM nu fac parte integrantă din teritoriul vamal al Uniunii și nu sunt cuprinse în piața internă. În plus, majoritatea TTPM se confruntă cu provocări specifice din cauza dimensiunii, a amplasării, a izolării geografice și a bazei lor

⁴⁷

Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

economice înguste. În acest context, în ultimele decenii, UE a finanțat în TTPM programe teritoriale și regionale în cadrul FED, cel mai recent sprijin financiar fiind canalizat prin intermediul celui de al 11-lea FED și ar trebui să furnizeze în continuare un astfel de sprijin.

În ceea ce privește Groenlanda, aceasta a ieșit din UE în 1985, în urma unui referendum, și a devenit un teritoriu de peste mări. Ca parte a acordului de ieșire cu Danemarca și Groenlanda („Tratatul privind Groenlanda”), aceasta din urmă a primit o compensație pentru pierderea finanțării din partea UE, prin intermediul unui acord în domeniul pescuitului. În 2006, Consiliul a decis crearea unui instrument specific de sprijinire a dezvoltării Groenlandei, pe lângă Acordul în domeniul pescuitului, după ce compensația financiară acordată Groenlandei a fost redusă.

Abordarea UE privind viitoarele etape ale unei relații reciproce s-a concentrat asupra unei cooperări reciproc avantajoase cu TTPM și cu Groenlanda și pune un accent deosebit pe prioritățile care sunt relevante pentru acestea, cum ar fi creșterea competitivității, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității, precum și promovarea cooperării dintre TTPM și partenerii lor regionali, europeni și internaționali.

UE poate aduce valoare adăugată grație cantității de resurse canalizate prin intermediul instrumentelor sale, a modalităților de gestionare relativ flexibile și a previzibilității resurselor pe parcursul perioadei CFM.

UE are o expertiză importantă în domenii-cheie care sunt necesare și de interes pentru TTPM (de exemplu, coeziunea regională, integrarea economică, schimbările climatice), inclusiv o expertiză derivată din politicile sale de succes (cum ar fi experiența dobândită în materie de securitate alimentară prin intermediul politicii agricole comune). În unele domenii în care statele membre au decis să nu acționeze ori sunt împiedicate să acționeze, UE rămâne principalul sau uneori singurul actor care poate interveni.

UE este prezentă la nivel mondial prin intermediul delegațiilor sale, ceea ce asigură o vastă rețea de informații privind evoluțiile din țările și regiunile lumii. Astfel, UE este în permanență la curent cu noile nevoi și probleme și, deci, poate să realoce resursele în consecință. Există complementarități între acțiunile UE și acțiunile întreprinse de către statele membre, iar aceste complementarități sunt în creștere. Astfel se îmbunătățesc dialogul politic și cooperarea, care este canalizată într-o măsură crescândă prin intermediul programării comune cu statele membre.

De asemenea, UE este în măsură să completeze activitățile statelor membre în ceea ce privește abordarea unor situații potențial periculoase sau în cazul unor intervenții deosebit de costisitoare, cum ar fi criza cauzată de schimbările climatice la care TTPM sunt adesea expuse.

Valoarea adăugată a Uniunii preconizată a fi creată (*ex post*):

Se preconizează că valoarea adăugată generată de noua Decizie de asociere peste mări ar trebui să decurgă din constatările evaluării la jumătatea perioadei a instrumentelor de finanțare externă. În cazul TTPM și al Groenlandei, s-a concluzionat că ambele instrumente sunt adecvate scopului și că asocierea cu TTPM și parteneriatul cu Groenlanda au respectat diverșii parametri evaluați (eficiență etc.). Se estimează că instrumentul propus va continua să promoveze această tendință pozitivă.

Mai precis, având în vedere particularitățile TTPM și relația lor specială cu UE, un nou instrument financiar menit să acopere toate TTPM va asigura:

gestionarea uniformă – faptul că toate TTPM sunt reglementate de aceeași sursă de finanțare (bugetul UE) va crea sinergii la nivelul programării și al punerii în aplicare;

consolidarea unor obiective comune;

simplificarea și coerența în cadrul juridic;

o vizibilitate sporită pentru TTPM ca grup de țări și teritorii.

Instrumentul propus ține seama de ieșirea, la 29 martie 2019, a Regatului Unit al Marii Britanii din Uniunea Europeană, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2021, odată cu expirarea perioadei de tranziție, și, prin urmare, nu se aplică TTPM britanice.

1.4.3. *Învățămintele desprinse din experiențe anterioare similare*

Evaluarea la jumătatea perioadei a celui de al 11-lea FED și a Deciziei privind Groenlanda:

Cel de al 11-lea FED-TTPM: în perioada 2014-2020 și în conformitate cu Decizia de asociere peste mări, TTPM au acces la trei surse de finanțare: cel de al 11-lea FED, bugetul UE (principiul eligibilității pentru toate programele și instrumentele UE, inclusiv, de exemplu, „segmentul” tematic al ICD) și BEI. În cadrul celui de al 11-lea FED, TTPM beneficiază de 364,5 milioane EUR.

Srijinul financiar acordat TTPM nu se limitează la obiectivul amplu aferent FED, ce constă în eradicarea sărăciei, întrucât obiectivul asocierii dintre TTPM și UE este „promovarea dezvoltării economice și sociale a țărilor și a teritoriilor și stabilirea de relații economice strânse între acestea și Uniune, în ansamblu.” Sectoarele care beneficiază de sprijin în TTPM în cadrul celui de al 11-lea FED acoperă o gamă largă de politici, punându-se un accent deosebit pe mediul înconjurător, biodiversitate, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, energiile din surse regenerabile, educație, telecomunicații, conectivitatea digitală, precum și pe turism. Cel de al 11-lea FED s-a dovedit a fi un instrument relevant și eficace pentru sprijinirea obiectivelor aferente asocierii dintre UE și TTPM. Cu toate acestea, unele TTPM pledează periodic pentru simplificarea procedurilor de programare și de punere în aplicare, susținând că dispun de capacități administrative limitate. În plus, până acum, nu s-a recurs îndeajuns la dispozițiile în vigoare care favorizează cooperarea regională între diferitele categorii de actori regionali (TTPM, statele ACP și regiunile ultraperiferice învecinate și țările în curs de dezvoltare care nu aparțin grupului ACP).

Decizia privind Groenlanda: Decizia pentru perioada 2014-2020 alocă 217,8 milioane EUR pentru programul de sprijin bugetar subiacent, și anume echivalentul a 31 de milioane EUR pe an; aceasta este principalul instrument de finanțare al UE și cadrul de reglementare din bugetul UE, aflându-se la baza relațiilor dintre UE și Groenlanda. Aceasta este complementară Deciziei de asociere peste mări. Decizia privind Groenlanda vine, de asemenea, în completarea Acordului de parteneriat în domeniul pescuitului și a Declarației comune din 2014 privind relațiile dintre UE și Groenlanda. Decizia privind Groenlanda își propune să mențină legăturile strânse și durabile între parteneri și să sprijine, totodată, dezvoltarea durabilă a Groenlandei. Cele două obiective primordiale ale acestei decizii sunt sprijinirea Groenlandei în efortul său de a aborda provocări majore (îndeosebi diversificarea economiei sale) și

contribuția la capacitatea administrației sale de a formula și de a pune în aplicare politici naționale. Documentul de programare subiacent pentru dezvoltarea durabilă a Groenlandei aferent perioadei 2014-2020 sprijină obiectivele Deciziei privind Groenlanda prin crearea unui mediu propice creșterii inteligente cu ajutorul unor investiții în educație și cercetare, precum și a unei creșteri favorabile incluziunii prin furnizarea unui tip de educație care oferă unei mari părți a populației posibilitatea de a obține calificări, în vederea asigurării de locuri de muncă, a reducerii sărăciei și a creării unei baze durabile pentru creșterea economică.

Programul de sprijin bugetar pentru educație indică faptul că s-au înregistrat progrese, întrucât majoritatea țintelor (74,12 %) erau fie îndeplinite, fie depășite în 2016. Cu toate acestea, măsurarea impactului generat de obiectivele economice ale Deciziei privind Groenlanda s-a dovedit a fi mai complexă, deoarece acestea sunt menite să dea roade pe termen lung și, deci, nu sunt vizibile imediat. Există, însă, tendințe pozitive în ceea ce privește dezvoltarea de noi sectoare (cum ar fi deschiderea minelor), creșterea ratei de absolvire a studiilor și consolidarea capacității guvernului de a formula politici pe termen lung. Mai mult, dialogul politic continuu, formal și informal, a promovat o înțelegere reciprocă între parteneri și o cooperare strânsă în domenii importante, cum ar fi regiunea arctică, Groenlanda făcând parte din politica UE din 2016 privind regiunea arctică și sprijinind cererea UE privind statutul de observator în cadrul Consiliului Arcticii. Se așteaptă ca aceste tendințe să continue după 2020 și chiar să se dezvolte în continuare.

Decizia privind Groenlanda oferă un instrument „adecvat scopului” pentru ca UE și Groenlanda să continue aprofundarea relațiilor și a cooperării și în perioada de după 2020.

Obiectivele asocierii cu TTPM, inclusiv cu Groenlanda, astfel cum sunt menționate la articolele 198 și 199 din TFUE, necesită instituirea unui parteneriat global, care să cuprindă un cadru instituțional și un regim comercial și să acopere numeroase domenii de cooperare, prevăzând, de asemenea, principiile de bază care reglementează asistența financiară acordată TTPM de către Uniune. Acest lucru necesită un instrument juridic cuprinzător și cu un domeniu de aplicare larg.

Având în vedere particularitățile TTPM și relația lor specială cu UE, un nou instrument financiar menit să acopere toate TTPM referitor atât la cadrul politic și la cel juridic, cât și la punerea în aplicare a cooperării va asigura eficacitatea, consolidarea obiectivelor comune și coerența, precum și o mai mare vizibilitate pentru TTPM ca grup. Propunerea cuprinde o abordare flexibilă și adaptată situației din fiecare TTPM.

1.4.4. Compatibilitatea și posibila sinergie cu alte instrumente corespunzătoare

Versiunea actualizată a Deciziei de asociere peste mări urmărește să asigure complementaritatea deplină cu cele mai relevante acte legislative pentru perioada de după 2020, în special:

Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI): pentru a asigura coerența și eficacitatea, decizia va institui, cu excepția cazului în care se specifică altfel, punerea în aplicare, evaluarea și monitorizarea dispozițiilor IVCDCI. Proiectul de regulament prevede că TTPM sunt eligibile pentru a beneficia de programele tematice în cadrul respectivului regulament și de pilonul 3 al acțiunilor de reacție rapidă. Regulamentul privind IVCDCI și versiunea actualizată a Deciziei de asociere peste mări includ, de asemenea, o clauză care oferă

posibilitatea de a institui inițiative intraregionale între TTPM, țările partenere și regiunile ultraperiferice ale UE.

Reglementările privind politica regională: versiunea actualizată a Deciziei de asociere peste mări și reglementările propuse în domeniul politicii regionale au fost elaborate cu scopul de a consolida dispozițiile menite să favorizeze instituirea unor inițiative intraregionale la care participă TTPM, țările partenere și regiunile ultraperiferice ale UE.

Alte politici și programe ale UE: TTPM vor rămâne eligibile pentru toate politicile și programele UE, cu excepția cazului în care se prevede altfel în regulamentele relevante. Prin urmare, acestea sunt eligibile pentru programul Erasmus+, Orizont 2020, COSME etc.

1.5. Durata și impactul financiar

durată limitată

în vigoare de la [ZZ/LL]AAAA până la [ZZ/LL]AAAA

Impact financiar din AAAA până în AAAA pentru credite de angajament și din AAAA până în AAAA pentru credite de plată.

durată nelimitată

punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate începând din 2021

1.6. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)⁴⁸

Gestiune directă asigurată de către Comisie

prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii;

prin intermediul agențiilor executive

Gestiune partajată cu statele membre

Gestiune indirectă cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea;

organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza);

BEI și Fondului european de investiții;

organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar;

organismelor de drept public;

organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să prezinte garanții financiare adecvate;

organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și care prezintă garanții financiare adecvate;

persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul PESC, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, identificate în actul de bază relevant.

Dacă se indică mai multe moduri de gestiune, a se furniza detalii suplimentare în secțiunea „Observații“.

Observații

Cheltuielile externe necesită capacitatea de a utiliza toate modurile de gestiune prevăzute, după caz și după cum s-a hotărât pe parcursul execuției
--

⁴⁸ Explicațiile privind modurile de gestiune, precum și trimiterile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Norme în materie de monitorizare și de raportare

A se preciza frecvența și condițiile aferente acestor dispoziții.

Sistemele de monitorizare și de evaluare ale Comisiei sunt din ce în ce mai mult axate pe rezultate. În cadrul lor sunt implicați atât membri ai personalului intern, cât și parteneri responsabili cu punerea în aplicare și experți externi.

Coordonatorii din cadrul delegațiilor și de la sediu monitorizează sistematic punerea în aplicare a proiectelor și a programelor, utilizând informațiile furnizate de partenerii responsabili cu punerea în aplicare ca parte a raportării periodice și inclusiv, atunci când este posibil, prin efectuarea unor vizite pe teren. Acțiunile de monitorizare internă oferă informații prețioase privind progresele realizate; îi ajută pe responsabili să identifice blocajele reale și potențiale și să întreprindă acțiuni corective.

În plus, sunt contractați experți externi independenți pentru a evalua performanțele acțiunilor externe ale UE prin intermediul a trei sisteme diferite. Aceste evaluări contribuie la responsabilizare și la îmbunătățirea intervențiilor în curs; de asemenea, evaluările valorifică lecțiile învățate din experiențele anterioare, integrându-le în cadrul politicilor și al acțiunilor viitoare.

Normele de monitorizare și de raportare propuse în Regulamentul privind IVCDCI vor fi utilizate în contextul instrumentului aferent țării sau teritoriului de peste mări (articolul 84 din noua Decizie de asociere peste mări).

Comisia examinează progresele înregistrate în punerea în aplicare a măsurilor de finanțare externă din partea Uniunii și, începând cu anul 2021, prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport anual cu privire la punerea în aplicare a acțiunilor finanțate, iar acest raport se transmite, de asemenea, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

Mai mult, toate mijloacele de monitorizare internă (de exemplu, monitorizarea axată pe rezultate), de evaluare și de raportare ale Comisiei vor fi aplicabile versiunii actualizate a Deciziei de asociere peste mări pentru perioada de după 2020.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. *Justificarea modului/modurilor de gestiune, a mecanismului/mecanismelor de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse*

Metode de execuție

În ceea ce privește modurile de gestiune, nu sunt prevăzute schimbări fundamentale, iar experiența dobândită de serviciile Comisiei și de actorii responsabili cu execuția în cadrul programelor precedente va contribui la obținerea de rezultate mai bune în viitor.

Acțiunile care urmează să fie finanțate în temeiul prezentei decizii vor fi puse în aplicare prin gestiune directă de către Comisie de la sediul central și/sau prin delegațiile Uniunii și prin gestiune indirectă de către entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din noul Regulament financiar, pentru a îndeplini mai bine obiectivele deciziei.

În ceea ce privește gestiunea indirectă, astfel cum se prevede la articolul 154 din noul Regulament financiar, aceste entități trebuie să asigure un nivel de protecție a intereselor financiare ale Uniunii echivalent cu cel asigurat în cadrul gestiunii directe. Se va efectua o evaluare *ex ante* a pilonilor aferenți sistemelor și procedurilor entităților, în conformitate cu principiul proporționalității și ținând seama în mod corespunzător de natura acțiunii și de riscurile financiare implicate. Dacă execuția necesită acest lucru sau dacă au fost exprimate rezerve în rapoartele de activitate, vor fi definite și puse în aplicare planuri de acțiune cu măsuri de atenuare specifice. În plus, execuția poate fi însoțită de măsuri de supraveghere adecvate impuse de Comisie.

Structura controlului intern

Procesul de control/gestiune la nivel intern are menirea de a oferi o garanție rezonabilă cu privire la îndeplinirea obiectivelor din perspectiva eficacității și a eficienței operațiunilor pe care le desfășoară, a fiabilității rapoartelor sale financiare și a respectării cadrului legislativ și procedural relevant.

Eficacitate și eficiență

Pentru a asigura eficacitatea și eficiența operațiunilor sale (și a reduce nivelul ridicat de risc din mediul său legat de asistența externă), pe lângă toate elementele amplului proces de politică și planificare strategică al Comisiei, mediul de audit intern și celelalte cerințe ale cadrului de control intern al Comisiei, serviciile responsabile cu punerea în aplicare vor continua să aplice un cadru de gestionare a ajutorului adaptat tuturor instrumentelor sale, care va include:

- o gestionare descentralizată a celei mai mari părți a asistenței externe de către delegațiile UE la fața locului;
- delimitarea clară și oficială a responsabilității financiare [de la ordonatorul de credite delegat (directorul general)], printr-o subdelegare a ordonatorului de credite subdelegat (director) de la sediul central către șeful delegației;
- raportări periodice ale delegațiilor Uniunii către sediul central (rapoarte privind gestionarea asistenței externe), inclusiv o declarație anuală de asigurare emisă de șeful delegației;
- asigurarea unui program substanțial de formare a personalului, atât la sediul central, cât și în delegații;
- oferirea de sprijin și de orientări substanțiale de către sediul central/delegații (inclusiv prin internet);
- vizite periodice de „supraveghere” efectuate în delegații, la fiecare 3-6 ani;
- o metodologie de gestionare a ciclului proiectelor și programelor, care să includă: instrumente de asigurare a calității pentru proiectarea intervenției, metoda de execuție a acesteia, mecanismul de finanțare, sistemul de gestionare, evaluarea și selecția partenerilor responsabili cu punerea în aplicare etc.; instrumente de gestionare, monitorizare și raportare privind programele și proiectele, pentru o punere în aplicare eficace, inclusiv monitorizarea externă periodică la fața locului a proiectelor și componente semnificative de evaluare și audit.
- Se urmărește simplificarea, prin extinderea utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri și valabilitatea transversală a activității de audit desfășurate

de organizațiile partenere. Se va menține o abordare diferențiată în funcție de riscuri a controalelor, în conformitate cu riscurile subiacente.

Raportare financiară și contabilitate

Serviciile responsabile cu punerea în aplicare vor continua să respecte cele mai înalte standarde de contabilitate și raportare financiară, utilizând sistemul de contabilitate pe bază de angajamente al Comisiei (ABAC), precum și instrumente specifice de ajutor extern, cum ar fi Sistemul informațional comun RELEX (CRIS) și succesorul său (OPSYS).

În legătură cu respectarea cadrului legislativ și procedural relevant, metodele de control privind conformitatea sunt prevăzute în secțiunea 2.3 (măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor).

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul/sistemele de control intern instituite pentru atenuarea lor*

Mediul de risc

Mediul operațional al ajutorului în cadrul acestui instrument se caracterizează prin următoarele riscuri de nerealizare a obiectivelor instrumentului, de gestiune financiară sub nivelul optim și/sau de nerespectare a normelor în vigoare (erori de legalitate și regularitate):

- instabilitatea economică/politică și/sau dezastrele naturale pot duce la dificultăți și la întârzieri în ceea ce privește proiectarea și desfășurarea intervențiilor, în special în statele fragile;
- lipsa capacității instituționale și administrative în țările partenere poate duce la dificultăți și la întârzieri în ceea ce privește proiectarea și desfășurarea intervențiilor;
- proiectele și programele dispersate geografic (care acoperă destul de multe state/teritorii/regiuni) pot ridica probleme de natură logistică sau în materie de resurse în ceea ce privește monitorizarea – mai ales pentru activitățile subsecvente „de la fața locului”;
- diversitatea partenerilor/beneficiarilor potențiali, care dispun de structuri și capacități de control intern diferite, poate fragmenta și, în consecință, poate reduce eficacitatea și eficiența resurselor aflate la dispoziția Comisiei pentru a sprijini și a monitoriza desfășurarea intervențiilor;
- calitatea slabă și cantitatea redusă a datelor disponibile privind rezultatele și impactul ajutorului extern/punerii în aplicare a planului național de dezvoltare în țările partenere pot reduce capacitatea Comisiei de a raporta cu privire la rezultatele obținute și de a-și asuma responsabilitatea pentru acestea;

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul „costurile controalelor ÷ valoarea fondurilor aferente gestionate”) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

Costul aferent controlului intern/gestionării reprezintă aproximativ 4 % din media anuală estimată de 12,78 miliarde EUR planificată pentru toate angajamentele (operaționale + administrative) în portofoliul de cheltuieli finanțate de bugetul general al UE pentru perioada 2021-2027. Acest calcul al costului aferent controlului

se referă numai la cheltuielile Comisiei, exceptând statele membre sau entitățile cărora le-a fost încredințată execuția. Entitățile cărora le-a fost încredințată execuția pot reține până la 7 % pentru gestionarea fondurilor, cuantum care ar putea fi parțial utilizat în scopul controlului.

Aceste costuri aferente gestionării iau în considerare întregul personal de la sediul central și din delegații, infrastructura, deplasările, activitățile de formare, de monitorizare, de evaluare și contractele de audit (inclusiv cele lansate de beneficiari).

Raportul dintre activitățile de gestionare și cele operaționale ar putea fi redus, în timp, cu ajutorul regimurilor îmbunătățite și simplificate ale noului instrument, pe baza modificărilor care urmează să fie introduse de noul Regulament financiar. Beneficiile esențiale ale acestor costuri de gestionare se fac simțite sub aspectul îndeplinirii obiectivelor de politică și al utilizării eficiente și eficace a resurselor, precum și prin aplicarea de măsuri de prevenire ferme și eficiente din punctul de vedere al costurilor și a altor controale care să asigure utilizarea conform legii și regulată a fondurilor.

Deși se va urmări în continuare îmbunătățirea naturii și a orientării activităților de gestionare și a verificărilor conformității în legătură cu portofoliul, aceste costuri sunt, în general, necesare pentru îndeplinirea cu eficacitate și eficiență a obiectivelor instrumentelor, cu un risc minim de neconformitate (sub nivelul rezidual de eroare de 2 %) și sunt semnificativ mai scăzute decât riscurile pe care le implică suprimarea sau reducerea controalelor interne în acest domeniu cu un grad de risc ridicat.

Nivelul preconizat al riscului de neconformitate cu normele aplicabile

În ceea ce privește conformitatea, obiectivul stabilit pentru instrument este de a menține nivelul tradițional al riscului de neconformitate (rata de eroare), care reprezintă un nivel rezidual global „net” de eroare (pe o bază multianuală, după ce asupra contractelor închise au fost efectuate toate controalele și corecțiile planificate) mai mic de 2 %. De regulă, acest lucru a presupus un nivel estimat de eroare cuprins între 2 % și 5 %, calculat pe baza unui eșantion anual aleatoriu de operațiuni, ales de Curtea de Conturi Europeană în vederea emiterii declarației anuale de asigurare (DAS). Comisia consideră că acesta este cel mai scăzut nivel al riscului de neconformitate realizabil în raport cu mediul său de risc ridicat și ținând seama de sarcina administrativă și de raportul cost-eficacitate necesar al controalelor privind conformitatea. În cazul în care se identifică deficiențe, vor fi puse în aplicare măsuri de remediere specifice din perspectiva asigurării unor rate minime de eroare.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate, de exemplu din strategia antifraudă.

Având în vedere mediul cu grad ridicat de risc, sistemele trebuie să anticipeze apariția semnificativă a unor potențiale erori de conformitate (nereguli) în tranzacții și să asigure un nivel ridicat al controalelor în materie de prevenire, detectare și corecție într-o etapă cât mai timpurie a procedurii de plată. În practică, aceasta înseamnă că, anterior plății finale a proiectelor, în cadrul controalelor conformității se va ține seama, în primul rând, de verificările semnificative *ex ante* relevante pe bază multianuală, efectuate atât de auditori externi, cât și de personalul Comisiei specializat în domeniu (deși se efectuează totuși unele audituri *ex post*), extinse în afara garanțiilor financiare impuse prin Regulamentul financiar. Cadrul de

conformitate este constituit, printre altele, din următoarele componente semnificative:

măsuri de prevenire;

- cursuri de formare de bază obligatorii privind aspectele legate de fraudă, destinate personalului responsabil de gestionarea ajutorului și auditorilor;
- furnizarea de orientări (inclusiv prin internet), care să includă Ghidul practic privind procedurile de contractare, manualul DEVCO și setul de instrumente privind gestiunea financiară (destinat partenerilor responsabili cu punerea în aplicare);
- o evaluare *ex ante* pentru a se asigura faptul că, în cadrul autorităților ce asigură gestiunea fondurilor relevante prin gestiune în comun și gestiune descentralizată, au fost instituite măsuri corespunzătoare de combatere a fraudei destinate prevenirii și detectării cazurilor de fraudă în ceea ce privește gestiunea fondurilor UE;
- o verificare *ex ante* a mecanismelor de combatere a fraudei existente în țara parteneră, ca parte a evaluării criteriului de eligibilitate aferent gestionării finanțelor publice în vederea acordării de sprijin bugetar (respectiv, un angajament ferm de a combate fraudă și corupția, autorități de control corespunzătoare, o capacitate judiciară suficientă și mecanisme de răspuns și de sancționare eficiente);
- măsuri de detectare și de remediere;
- audituri și verificări externe (atât obligatorii, cât și bazate pe riscuri), efectuate inclusiv de Curtea de Conturi Europeană;
- verificări retrospective (bazate pe analiza riscurilor) și recuperare;
- suspendarea finanțării UE în cazul constatării unor cazuri grave de fraudă, inclusiv a unor cazuri de corupție pe scară largă, până în momentul în care autoritățile adoptă măsurile corespunzătoare de remediere și prevenire a fraudelor de acest tip în viitor;
- sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES);
- suspendarea/rezilierea contactului;
- procedura de excludere.

Strategiile antifraudă ale serviciilor în cauză, care sunt revizuite periodic, vor fi adaptate, dacă este necesar, după ce va fi publicată noua versiune a strategiei antifraudă a Comisiei (CAFS) pentru a garanta, printre altele,

conformitatea deplină cu CAFS a controalelor antifraudă interne;

faptul că metoda de gestionare a riscului de fraudă este orientată spre identificarea domeniilor cu risc de fraudă și a reacțiilor adecvate;

faptul că sistemele utilizate pentru cheltuirea fondurilor UE în țările terțe permit recuperarea datelor relevante în vederea includerii lor în gestionarea riscului de fraudă (de exemplu, dubla finanțare);

faptul că, atunci când este necesar, ar putea fi create grupuri de lucru în rețea și instrumente IT adecvate, consacrate analizării cazurilor de fraudă legate de sectorul ajutorului extern.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica din cadrul financiar multianual și noua (noile) linie (linii) bugetară (bugetare) de cheltuieli propusă (proapse)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
			din țări AELS ⁵⁰	din țări candidate ⁵¹	din țări terțe	în sensul articolului [21 alineatul (2) litera (b)] din Regulamentul financiar
	15 Acțiunea externă [VI] [Rubrica VI]	Dif./Nedif. ⁴⁹				
VI	15 01 05 Cheltuieli de sprijin pentru țările și teritoriile de peste mări (inclusiv Groenlanda)	Nedif.	NU	NU	NU	NU
VI	15 05 01 Țările și teritoriile de peste mări	Dif.	NU	NU	NU	NU
VI	15 05 02 Groenlanda	Dif.	NU	NU	NU	NU

⁴⁹ Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.

⁵⁰ AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

⁵¹ Țările candidate și, după caz, candidații potențiali din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra cheltuielilor

RUBRICA DIN CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL	<6>	[Rubrica VI Vecinătate și întreaga lume]
--	-----	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	După 2027	TOTAL
Credite operaționale (împărțite în funcție de liniile bugetare enumerate la punctul 3.1)	Angajamente	(1)	65,927	67,252	68,604	69,984	71,391	72,827	74,292		490,275
	Plăți	(2)	14,811	28,930	38,801	48,039	55,861	60,659	63,888	179,286	490,275
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul programului ⁵²	Angajamente = Plăți	(3)	1,329	1,349	1,369	1,389	1,409	1,429	1,449		9,725
TOTAL credite pentru pachetul financiar al programului	Angajamente	=1+3	67,256	68,601	69,973	71,373	72,800	74,256	75,741		500,000
	Plăți	=2+3	16,140	30,279	40,170	49,429	57,270	62,089	65,338	179,286	500,000

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative”
--	---	-----------------------------

Această secțiune ar trebui completată utilizând „datele din buget care au caracter administrativ” care trebuie introduse mai întâi în [anexa la fișa financiară legislativă](#), încărcată în DECIDE pentru consultarea interserviciii.

⁵² Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

Milioane EUR (cu trei zecimale)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>După 2027</i>	TOTAL
Resurse umane		1,712	1,712	1,712	1,712	1,712	1,712	1,712		11,986
Alte cheltuieli administrative		0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116		0,811
TOTAL credite pentru RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	(Total angajamente = Total plăți)	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828		12,797

Milioane EUR (cu trei zecimale)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>După 2027</i>	TOTAL
TOTAL credite în RUBRICILE din cadrul financiar multianual	Angajamente	69,084	70,429	71,801	73,201	74,628	76,084	77,569		512,797
	Plăți	17,968	32,107	41,998	51,257	59,098	63,917	67,166	179,286	512,797

3.2.2. Sinteza impactului estimat asupra creditelor cu caracter administrativ

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos:

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual								
Resurse umane	1,712	1,712	1,712	1,712	1,712	1,712	1,712	11,986
Alte cheltuieli administrative	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,811
Subtotal RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828	1,828	12,797

În afara RUBRICII 7⁵³ din cadrul financiar multianual								
Resurse umane	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	5,805
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	0,500	0,520	0,540	0,560	0,580	0,600	0,620	3,920
Subtotal în afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	1,329	1,349	1,369	1,389	1,409	1,429	1,449	9,725

TOTAL	3,158	3,178	3,198	3,218	3,238	3,258	3,278	22,523
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

⁵³ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

3.2.2.1. Necesarul de resurse umane estimat

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane.
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:

Estimări în echivalent normă întreagă

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
La sediu și în birourile reprezentanțelor Comisiei	11	11	11	11	11	11	11
Delegații	1	1	1	1	1	1	1
Cercetare							
•Personal extern (în echivalent normă întreagă: ENI) - AC, AL, END, INT și JED ⁵⁴							
Rubrica 7							
Finanțare în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	- la sediu	6	6	6	6	6	6
	- în delegații	6	6	6	6	6	6
Finanțare din pachetul financiar al programului ⁵⁵	- la sediu						
	- în delegații						
Cercetare							
Altele (a se preciza)							
TOTAL	24	24	24	24	24	24	24

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate:

Funcționari și agenți temporari	Sarcinile vor rămâne aceleași ca în prezent (sarcini în materie de politică, de programare, de finanțare și de contractare, precum și alte sarcini orizontale)
Personal extern	Sarcinile vor rămâne aceleași ca în prezent (sarcini în materie de politică, de programare, de finanțare și de contractare, precum și alte sarcini orizontale)

⁵⁴ AC = agent contractual; AL = agent local; END = expert național detașat; INT = personal pus la dispoziție de agenți de muncă temporară; JED = expert tânăr în delegații.

⁵⁵ Subplafonul pentru personal extern acoperit din creditele operaționale (fostele linii „BA”).

3.2.3. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

nu prevede cofinanțare din partea terților

prevede cofinanțare din partea terților, estimată în cele ce urmează:

Credite în milioane EUR (cu trei zecimale)

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică
TOTAL credite cofinanțate	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.

Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:

- asupra resurselor proprii

- asupra altor venituri

vă rugăm să precizați, dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Impactul propunerii/inițiativei ⁵⁶						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Articolul							

⁵⁶

În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sume brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costuri de colectare.